

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876
NO. 256. — ŠTEV. 256. NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 30, 1924. — ČETREK, 30. OKTOBRA 1924. VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII

ZMAGA KONSERVATIVCEV V ANGLIJI

Volitve, ki so se vršile včeraj v Angliji, so se sukale krog "rdeče zarote". — Delavska stranka si ne zna pomagati, ker nima časopisja, da bi zavračala napade. — MacDonalda karajo, ker je naprtil uradnikom krivdo. — Sprva se je splošno domnevalo, da bodo volitve neodločilne.

London, Anglija, 30. oktobra. — V kolikor se je moglo dosedaj dognati, so dobili konservativci 154 glasov; laboriti 71 glasov; liberalci 21; neodvisni 3; kooperativci 3; konstitucionalisti 1; komunisti 1 glas.

Iz vsega tega je razvidno, da so konservativci zmaga- li z veliko večino na vsej črti.

To je jasno, kljub temu, da je bilo dosedaj prešteti- in objavljenih malo več kot ena tretina glasov.

Prejšnje poročilo se je glasilo: —

London, Anglija, 29. oktobra. (Poroča John Balderston). — Angleška volilna kampanja je dejanski zaključena in položaj obvladuje domnevno pismo Gregorija Zinovjeva, predsednika Tretje internacionale, v katerem je pozivljala na revolucijo v Angliji.

Vsa znamenja kažejo, da se bodo volilci v velikem številu odzvali pozivu na volitve. Politična prorokova- nja so seveda različna, soglasno s simpatijami, katere go- ji prerok. Moje naziranje pa je, da bodo zmagali konser- vativci z večino, ki bo nadkrijevala število glasov vseh ostalih strank in sicer radi velikega vtisa, katerega je na- pravilo pismo Zinovjeva in ker nima delavska stranka na razpolago časopisja, v katerem bi zavračala napade opozi- cijonalnih listov.

Pred to bombo se je splošno domnevalo, da bodo vo- litve izpadle neodločilno in da ne bo dobila nobena stran- ka večine.

Skoro vse časopisje, ki je protidelavsko razven ene- ga lista, smatra pismo Zinovjeva za pristno, čeprav se to zadevo v zadnjih par urah manj povdarja. Opozicijski govorniki in listi koncentrirajo svoj ogenj na ministrske- ga predsednika MacDonalda, ker je obdolžil podrejene uslužbence zunanjega urada, da so objavili pismo ter po- slali v Rusijo protestno poslanico.

Angleški civilni uradniki nimajo pravice govoriti za javnost a potrtost v zunanjem uradu je velika. Takoj- šna resignacija stalnih uradnikov bi brez dvoma sledila, če bi ne bilo gotovo, da bo ministrski predsednik MacDo- nald poražen tekom današnjih splošnih volitev.

London, Anglija, 29. oktobra. — Danes bo izvolil angleški narod nov parlament, ki bo stopil na mesto pa- ramenta, katerega je ministrski predsednik MacDonald razpustil dne 9. oktobra.

Dočim dajejo nekateri voditelji delavske stranke iz- raza svojem prepričanju, da bo pomenjal izid volitev ohranitev sedanje moči delavske stranke ter vsled tega tudi delavsko vladno, prevladuje v splošnem povsem dru- gačno mnenje v različnih delih dežele, posebno pa tukaj v Londonu. Politični opazovalci pa niso tako drzni, da bi vnaprej napovedovali sorazmerno moč treh političnih strank v novoizvoljenem parlamentu.

Šele potem, ko bodo glasovi pošteti, se bo izkazalo, če se je konservativcem posrečilo dobiti večino nad kombi- muranimi nasprotnimi strankami, ki je potrebna za zopet- no priboritev izgubljenih sedežev.

Do pred par dnevi se je prebivalstvo v splošnem le- malo zanimalo za končni izid volitev, a senzacionalna ob- java dozdevnega pisma Zinovjeva, predsednika Tretje internacionale, v katerem pozivlja angleške komuniste k intenzivni propagandi, posebno med armado in mornari- co, je v veliki meri obrnila razpoloženje volilcev proti de- lavski stranki.

Če kažejo takozvana poskusna glasovanja, v katero smer pihata veter angleške politike, je pričela pešati moč liberalcev, katerim načelujeta prejšnja ministrska predse- dnika Asquith in Lloyd George. Dočim narašča na drugi strani moč konservativne in delavske stranke, ki je bila zadnji čas na krmilu.

ANGLEŠKI PARNIK SE JE POTOPIL.

Portnahaven, Škocija, 29. okt. V bližini tukajšnje obali se je po- topil majhen angleški parnik "Anida". Pri tem je izgubilo živ- ljenje deset mož posadke.

FRANCIJA PRIZNALA SO- VJETSKO RUSIJO.

Pariz, Francija, 28. oktobra. — Francoska vlada je danes oficijel- no priznala sovjetsko vladno.

Priznanje je bilo poslano v Mo- skvo potom brezčistnega brzojava.

Natančno besedilo dokumenta bo pozneje objavljeno. Diploma- tični odnosi bodo takoj obnov- ljeni.

GENERAL HSIANG BAJE USMRČEN.

London, Anglija, 28. oktobra. — Iz Šanghaja poročajo, da krožijo tam govorice, da je bil tam zavrat- no umorjen gen. Fen Yu Hsiang.

MRS. FERGUSON PRAVI, DA BO ZMAGALA.

Temple, Texas, 29. oktobra. — Kandidatinja za governersko me- sto v tej državi, Mrs. Ferguson, je bila par dni bolna ter se ni mogla udeleževati volilnega boja.

Njeno kampanjo je tačas vodil njen soprog, bivši governor James B. Ferguson.

V Leningradu (prejšnjem Petrogradu) se je pojavila meseca septembra trahovita povodenj. Po- vzročena škoda znaša na milijone dolarjev in na tisoče človeških življenj je bilo uničenih. Str- ka nam kaže pogled na glavno ulico, ko je začela voda že upadati.

SKRIVNOST UMORJENE ŠE NI POJASNENA FRANCOSKO PRIZNANJE SOV. RUSIJE

Vsa znamenja kažejo, da je ministrski predsednik Herriot pospešil akcijo kabineta v tem oziru, da podkrep- MacDonalda pri volitvah. — Brzojavno obvestilo je bilo poslano v Moskvo. — V kratkem se bo vršila v Parizu konferenca glede ekonomskih in finančnih od- nošajev med obema državama.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

Pariz, Francija, 29. oktobra. — Francija je včeraj priz- nala rusko sovjetsko vladno in vsled tega so ostale Zdru- žene države edina sila, ki nima diplomatskih odnošajev s sovjeti in Rusijo.

Priznanje je bilo sklenjeno na kabinetnem sestanku, in takoj nato je bila odposlana v Rusijo brzojavka, ki je javljala ta sklep francoskega kabineta. Sporočilo se je poslalo potom brzojava, da se pospeši akcija.

To je bilo zaželjivo radi angleških volilcev. Ker je prišlo priznanje na predvečer volitev ter po desetih dneh zavlčevanja, je povzročilo tukaj precej političnih ko- mentarjev.

Priznanje ob tem prav posebnem trenutku splošno smatrajo za prijateljsko dejanje Herriota na korist an- gleškemu ministrskemu predsedniku MacDonaldu. No- vica o francoski akciji, objavljena danes v tujstvih listih, bo po mnenju Francozov ohranila številne omahljivce na strani MacDonalda, posebno raditega. Rer je rusko vpra- šanje nadsenčalo vsa druga tekom zaključnih dni volilne kampanje v Angliji.

To je možna posledica priznanja, ki vzbuja glavno neopredeljeno zanimanje, kajti znano je bilo že več dni, da bo priznanje dejstvo. Senator de Monzieu, načelnik ko- misije, katero je imenoval Herriot, da preštudira to zade- vo, je prišel do sporazuma s sovjeti glede temeljev pri- znanja.

Tozadevni pogoji določajo konferenco v Parizu glede ekonomskih in finančnih odnošajev med obema deželama. Kot že enkrat omenjeno, je bil Maurice Herbetto pred- tagan za francoskega poslanika v Moskvi dočim bo naj- brž prišel v Francijo kot zastopnik sovjetske Rusije Leon Kamenov.

Formalno priznanje Rusije še nikakor ne pomenja, da so končani spori med Francijo in Rusijo, čeprav je mo- goče, da bo to priznanje ugledilo pot k konečni uravnavi- teh sporov.

Glavna ovira, ki je dosedaj nasprotovala priznanju, so bile velikanske finančne obveznosti caristične Rusije napram francoski vladi ter francoskim državljanom.

Sovjeti niso pripravljali priznati dosti tega dolga, ki zna- ša skurno štirinajst tisoč in pol milijonov zlatih frankov ali več kot tri tisoč milijonov dolarjev. Nadalje imajo Rusi protizahteve za škode, povzročeno od proti-revoluci- jonarnih gibanj, ki so bila deloma financirana v Franciji.

Prejšnje francoske vlade so zahtevale jamstva za te dolgove in v glavnem raditega ni imela konferenca v Ge- novi leta 1922 za posledico priznanja Rusije. Ena vo- lilnih obljub Herriota pa je bila, da bodo obnovljeni od- nošaji z Rusijo in eno njegovih prvih oficijelnih dejanj je bilo imenovati komisijo, ki naj bi preštudirala to za- devo.

Ta komisija se je pred kratkim izrekla za priznanje ter izjavila, naj se zavozljana ekonomska vprašanja reši- pozneje, potom pogajanj med obema vladama.

NATANČNO PO UZORCU SKLEPI LIGE NARODOV CHICAŠKIH MORILCEV O VPRAŠANJH VZHODA

Italijanski dijaki so oponašali umor malega Franksa v Chicagu v vseh podrobnostih. — Ker je odpravljena smrtna kazen, jih je mogoče obsoditi le na dosmr- no ječo.

Rim, Italija, 29. oktobra. — Dva vsučiliška dijaka na Siciliji, ki sta skrbno prečitala v listih vse podrobnosti umora v Chicagu, sta sedaj ponovila ta grozni zločin v vseh podrobnostih. Ta dva dijaka sta eno in dvajset let stari Simone Amore in dve leti mlajši Todaro Salvatore. Oba sta sinova premož- nih trgovcev. Žrtve je bil devet- najst let stari tovariš obeh, Calle- dora, ki je dne 13. oktobra izginil in o katerem se je domnevalo, da se nahaja v rokah izsiljevalcev, ki skušajo izsiliti iz starišev večjo svoto denarja.

Vsi trije mladi ljudje so dospeli na nekem izprehodu do nekega avguštinskega samostana, za ka- terim se nahaja pokopališče. Ka- korhitro so prišli vsi trije izven vidika menihov, sta dva dijaka umorila svojega tovariša ter za- vlekla njegovo truplo v neko pre- cej oddaljeno mrtvašnico, kjer sta skrila truplo v nekem kotu pod lobanjami in kostmi menihov, ki so mrtvi že več sto let.

Sorodniki žrtve so izprva dom- nevali, da je mladič pobegnil s kako deklico, a nato so dobili pi- smo, v katerem se je glasilo, da je mladenič odveden in da so ga odvajaleci pridržali proti odkupni- ni v znesku stotih tisoč lir ali per tisoč dolarjev. Morilec sta se celo oglasila pri družini žrtve ter izra- zila svoje sožalje. Obljubila sta, da bosta pomagala pri iskanju mladega človeka.

Policija pa je potatila v bliži- no prostora, kamor naj bi se po- ložilo odkupnino, svoje agente in ko je prišel eden morilcev tiptjak, da vzame denar iz skrivališča, so ga agenti prijeli. Priznal je ter navedel ime svojega tovariša, ki je bil tudi aretiran.

V Italiji ni nikake smrtne kaz- ni in najtežja kazen, katero mo- re dobiti človek, je dosmrtna ječa.

UVEDBA NOVEGA POSTO- PANJA.

Washington, D. C., 29. oktobra. Generalni pravdnik Stone bo uve- del sodnijsko postopanje, da ugo- tovi, če smejo listi priobčevati po- datke glede dohodninskega dav- ka, katerega morajo plačevati boljšeostoječi ljudje.

Bruselj, Belgija, 29. oktobra. — Prvi konkretni korak Lige narod- ov, da se uredi vse potrebno za mednarodno razoroževalno konfe- renco, bo storjen na seji sveta Lige narodov, dne 8. decembra.

Ta sklep je bil storjen potem, ko je bilo sklenjeno opustiti sejo sklicano na dan 17. novembra v Ženevi, da se uredi vse potrebno za to konferenco.

Preložitev je bila uveljavljena na priporočilo lorda Parmoor, an- gleškega člana sveta, ki je izjavil, da otežkočajo volitve v Angliji urediti vse potrebno za sejo tekom novembra.

Ženeva, Švica, 29. novembra. — Stalna mandatna komisija se je pečala z važnim problemom, nam- reč z upravo Palestine. Angleški vrhovni komisar, Sir Herbert Sa- muel, je prebral svoje poročilo glede uprave dežele tekom pretek- lega leta. Nato se je lotila konfe- renca kočljivih vprašanj, kako uveljaviti zblizanje med židovskim in arabskim delom prebivalstva.

V svojem poročilu je naprtl komisar Samuel krivdo za naraš- čajoče težkoče v deželi Araheem in da skušajo slednji obvladati celo administracijo.

MORILEC PRIJET V MINNEAPOLIS.

Minneapolis, Minn., 29. oktobra. Tukaj so po dolgotrajnem zasle- dovanju aretirali Williama Allena, ki je leta 1916 usmrtil v White Plains, N. Y., neko žensko.

Izza onega časa pa dosedaj se je jako uspešno skrival.

H. WARREN HUBBARD, demokratični kandidat za šerifa, New York County

Slovenskim volilem countyja New York priporočamo, da glasu- jejo za —

H. WARREN HUBBARDA

ki kandidira na demokratičnem tiketu za šerifa za county New York. Svoja mlada leta je pre- bil med slovenskimi Američani v našem mestu in mi smo uverjeni, da bode drage volje šel na roko na- šim rojakom, ako bi slučajno kaj potrebovali v uradu šerifa.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče: **JUGOSLAVIJA:**
1000 Din. — \$15.30 2000 Din. — \$30.40 5000 Din. — \$75.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
200 lir \$ 9.90 500 lir \$23.75
300 lir \$14.55 1000 lir \$46.50
Pri narocilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

ta posiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATINOS LIR dovoljujemo po močnostni se poseben dopust.
Vrednost Dinarnem in Liran sedaj ni stalna, menja se večkrat in ne upo- števamo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnapre- računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roko.
POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-
Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687.

Blaznikova PRATIKA

(S TREMI MLATIČI) za leto 1925.

Cena 20 centov.

Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKE DAILY

Owned and Published by

Myganie Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za leto 1925 Za pol leta 1925 Za četiri leta 1925	Za New York za leto 1925 Za pol leta 1925 Za inozemstvo za leto 1925 Za pol leta 1925	\$7.00 \$3.50 \$28.00 \$1.75 \$7.00 \$3.50
---	--	---

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznično.
Dopolni, brez podpisa in osebnosti se ne pridružuje. Denar naj se blagovito po-
šilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam
tudi prejmi bivalne naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2275

TRADES UNION
LABOR COUNCIL
NEW YORK CITY

ŽRTVE KAPITALA

Pri Elizabeth, N. J., ima Rockefeller oziroma Standard Oil Company velike tovarne in naprave, v katerih je za sramotno plačo zaposlenih na tisoče in tisoče delavcev.

Tovarna ima poseben oddelek, v katerem izdelujejo oziroma so poskušali izdelovati neki poseben produkt petroleja.

Vodstvo je dobro vedelo, da je zaposlilo svoje delavce v nevarnem kraju, ko jih je zaposlilo v tem oddelku, kajti sicer bi ne dobivali po petinosemdeset centov na uro.

V oddelku je bilo zaposlenih štirideset oseb.

Vsled strupenih plinov, ki so se pri delu pojavljali, so dosedaj že trije delavci umrli, dva umirata, petindvajset jih je pa znorelo, oziroma jih bo ta strašna usoda v kratkem zadela.

Časopisje sicer zatrjuje, da zdravniki še sedaj ne vedo, kaj je pravzaprav vzrok tega nenadnega obolenja.

Kljub temu pa ne more nihče dvomiti, da so bili delavci zastrupljeni in da so se zastrupili v tovarni Standard Oil družbe.

Morda bodo v kratkem razkrili kako bolezen, ki ni s tem zaposlenjem v nobeni zvezi, samo da bodo oprostili obratno vodstvo vse krivde.

To bo sicer težko šlo, toda v Združenih državah se je že marsikaj pripetilo, o čemur se je splošno domnevalo, da se ne more pripetiti.

Uprava je morala vsekakor vedeti, da so svinčeni plivi zdravju in tudi življenju škodljivi.

Ni pa odredila nobenih varnostnih odredb in ni niti povedala delavcem, v kaki nevarnosti se nahajajo. Delavske in zdravstvene oblasti so potemtakem sokrivke tega zločina.

Najbrže ni nihče nadzoroval. Če pa je nadzoroval, je nadzoroval površno, neoziraje se na posledice.

Ko so oboleli prvi delavci, se ni zdelo upravi potrebno zapreti dotičnega oddelka ter preiskati vzrokov. Na ta način bi bilo mogoče rešiti par nadaljnjih življenj.

Pa še sedaj drže oblasti križem roke. Tako po ovinčkih skušajo namreč dokazati, da so bili delavci sami krivi ker so se lotili tako nevarnega posla. Na ta način jih skušajo prepeljati za odškodnino, do katere so upravičeni.

O kakem kazenskem zasledovanju, o pravični kazni, ki mora zadeti podjetnike, ni zaenkrat še nobenega govora. Malo odstrani namigujejo, da je podjetje morda malo krivo, ker delavci niso bili zaposleni v preiskovalnišči, pač pa v oddelku, kjer so izdelovali izdelke za prodajo.

Podjetje ne more popraviti povzročene škode. Mrtvecev ni mogoče več obuditi v življenje. Poškodovani bodo čutili posledice do smrti.

Vlada mora najstrožje kaznovati povzročitelje ter uveljaviti vse mogoče odredbe, da se kaj takega ne bo več ponovilo.

Dopisi.

Conemaugh, Pa.

Cenjeni urednik, prosim, odstopite mi malo prostora v listu G. N. — O delavskih razmerah ne bom pisala, ker Bethlehem Steel Co. in gospod Čali Schwab še tako preskrbita da uboga delavčeva družina zmeraj strada. Prisiljena je pobirati drobtine od njegove preobložene mize. Kapitalist se ne zmeni za revne delavske družine, če so lačne, raztrgane in boste; samo da vleče mastne dividende, je O. K. Naj omenim dokaz, da bo delavstvo razumelo, kako neusmiljeno pije kri kapitalist našemu ubogemu trpinu. Moj prijatelj Frank Fink je delal za Bethlehem Steel Co. Kot 16-letni mladenič je začel v premogorovu No. 1 in pridno delal skozi 19 let. Ima ženo in 5 otrok, katerih je najstarejši deset let. Dne 11. junija je šel na delo in mu je odrgalo levo roko. Dnesno roko je imel pa že prvej zvinjeno. Zdravil se je štiri mesece. Potem je šel vprašati za

tako delo, da bi ga opravljal z eno roko. A žalibog zanj ni takega dela. Taka dela opravljajo zdravi in krepi ljudje. Zanj je dobro \$3.20 na dan in 3 dni v tednu; torej zneso \$9.60 na teden. Pregarajo ga kakor pritepenega psa. Potem pa malo premislimo, kako mora nesrečni rojak izhajati z borimi \$38.40 na mesec. Ali na obžalovanja vreden? Jaz mislim, da je. Torej, kdo je tega kriv? Deloma delavec sam, ker se noče organizirati. Kadar bo vsa delavska stranka pod eno upravo, potem se ne bo kapitalist tako ne-sramno norčeval iz ubogega trpinca. Še nekaj: Volitve so tu. Torej morajo in žene, fantje in dekleta: V vrsto in oddajte vsi glasove delavski stranki. Ne dajte se zapeljati za par judeževih srebrnikov. Živel La Follette!

Pozdrav vsem naprednim Slovincem!

Naročnikova žena

Greenwich, Conn.

Priloženo pošiljam ček za celotno naročnino Glas Naroda ter se priporočam za par kolon prostora v listu za daljši dopis, katerega nameravam napisati, kakorhitro delo v delavnici poide, kar bo v par tednih.

Gradiva se je nabralo veliko, ker mi vsled pomanjkanja časa ni bilo mogoče sproti poročati, kje in kako smo se imeli na slovenskih prireditvah in drugih slavnostih, kolikor mi je še v spominu.

Prihodnjič bom namreč sporočil vse podrobnosti, kako smo se imeli še maja meseca na prireditvi "Jugoslovanskega Kluba", ko so se predstavljale igre "Amerikan-ka", "Ob zadnji uri" in še ena burka, katera pa je bila čisto odveč, ker se je zastor dvignil šele eno uro po napovedanem času. Pri bari pa se je točilo "pivo", katero je vsevoljno manj kot pol procenta alkohola.

Po mojem mnenju bi se moralo take kršilce 18. amendmanta kaznovati bolj strogo kot one, ki točijo kaj močnejšega, kot naprimer ob priliki piknika, ki ga je priredil kvartet "Slovenija". Tam se je namreč točilo najbrže se premladega iz rozin, kar je želeno škodljivo ter se je opazilo, da je po nekoliko kozareh marsikateri že skoro magal. "Vino" je razburilo tudi duhove nekaterih gostov ter sta si dve stranki napovedale vojsko in se je bitka odigrala kar tam v krvavi dolini Smithswood parka.

Zelo mnogo slovenskih prireditelj je bilo letos tudi v Emerald parku. Tam pa nisem posetil nobene, ker se ne morem sprijazniti z mislijo, da je onk dvorišče kakšen park, posebno ako si prisiljen v poletju sedeti pri mizah v bližini one male hišice v kotu, odkoder prihajajo vsakovršni duhovi.

Omeniti nameravam prihodnjič tudi vtise na kotliškem shodu v New Yorku. To se vam je udeležilo po Glasu Narodu in nekaterih osebnostih, da je bilo joj. Vidi se, da jim je ta list pravi trn v peti. V dvorani je stal ravno poleg mene Peter Zgaga. Ko so kot govornik nastopili brooklynski gospod, sa pogledali preko očal po dvorani. Oko jim je obstalo na Petru ter ga nagovore: Mr. Zgaga, prosim, koliko pa je že ura? On pogleda na svojo ter pravi, da je že pozno ter da naj hiti. Vse skupaj je izgledalo nekam čudno. Gospod župnik so brez ure, za izgovor po pokažejo med množico na Zgago, češ, poglejte ga, tamle je, križajte ga!

Omenim pa naj tudi, da sem se v nedeljo 12. tega meseca poročil in sicer sodnijsko pod cerkvijo na 8. cesti, namreč o priliki vinske trgovatve društva sv. Frančiška. Komaj pridev v dvorano, pa me prime močna roka, pa ne postave, ampak krepke Gorenjske. Pomagalo mi ni nič. Rekel sem "ja" pa je bilo. Na prireditvi slovenskega podpornega društva pa sem poskušal za razpoko, ker se žene nisem upal vprašati divors, sva pa s sodnikom kar brez nje zadevo uredila.

Na tej prireditvi je bilo v resnici prijetno in živahno pozno v noč oziroma jutro.

Pershakova godba je pridno svirala, le žal, da je bila pesna dvorana pregrajena od ostale ter se godbe ni moglo tako dobro slišati.

Društvo "Slavec" je priredilo izlet v Little Falls. Imeli so se nad vse imenitno, kot so mi nekateri drugo jutro pravili, ko sem bil slučajno v New Yorku. Rekli so mi, da je neka oseba vprašala, če sem tudi jaz došel med njimi, imena niso vedeli, gotovo pa bodo kje od Vrhnike doma.

Slučajno mi je prišlo v roke glasilo K. S. K. Jednote ter sem v istem opazil med Šentklairskimi paberki, da imajo v Clevelandu malo pike na Vrhnice, gotovo, ker ne trobiijo v njih rog, kljub temu pa Vrhnika, ne podaj se!

Mogoče, da omenim prihodnjič tudi nekaj o v nekaterih listih objavljenih napadih na Sakser State Bank in Mr. Sakserja, če bo čas in prostor dopuščal.

Popisatelj bom pa tudi:

Borden's

KLJUB zdravniškemu napredku in vzgoji je še vedno v Združenih državah nad šest milijonov otrok, ki niso dovolj, oziroma so slabo hranjeni. Ali mislite,

D A

bi bili ti otroci dovolj, oziroma dobro hranjeni, če bi njihovi starši vedeli, da je vsak slabo hranjen otrok lahek plen vsake bolezni od napetih bezgavk do jetike? Zdravniki pravijo,

D A

je varnost v pravilni prehrani. Zadnji poskusi med šolskimi otroci so dokazali, da je dodatek Borden-ovega Eagle Mleka k otrokovi jedi sredstvo, s katerim je mogoče dobiti vso potrebno za moč in zadovoljstvo.

Č E

hočete izvedeti, ali je vaš otrok slabohranjen, koliko naj tehta, kako visok naj bo, k-kšno hrano mu je treba dajati in druge dragocene informacije, nam pošljite spodnji kupon z vašim imenom in naslovom.

KUPON

Gzračite, kaj želite

Navodila za

hranjenje.

Ime

Naslov

Obedi za

otroke.

No. 1

Slovenian

Kajliza za

otroke.

No. 1

Slovenian

Kako lušno je bilo, ko malo je bilo fantov, pa dosti deklet.

Sedaj je čas, da za to pot končam. Moram se nekaj premešati na čast sv. Martinu. Pozdrave vsem Jože Zelenc.

Chicago.

Čas se hitreje pomici ali obrata kakor najhitrejši Zeppelin, ki je privandral iz Nemčije v Ameriko v osemdesetih urah in devet in petdeset minutah. Vročina je minila, prišla je jesen. Volitve so tukaj. 4. novembra bo precej zanimiv dan. Zatorej bodimo pripravljani, da oddamo svoje glasove delavskim kandidatom.

Ameriški suhi zakoni so taki, da se vidi več ljudi vinjenih, kakor pred to določbo, katere prepočevanje piti dober vinski sok. Vseeno pa podpora društva prirejajo vsakovrstne zabave. Zato se je tudi društvo Zvon, št. 70 J. S. K. J. odločilo za prireditve veselice z razvedrilo in zabavo po domače. Rojaki in rojakinje, ne zamudite 8. novembra na Racine Ave.

in 18. cesti. Tam bo dosti vsakovrstne zabave. Vinograd je letos precej dobro obrodil, oče župan je že napredal par tisoč galon. Imamo ga pa še za obirati precejšno brajdo, za kar se že viničarji in viničarke dobro pripravljajo. Mati Županova so na delu, da nam pripravijo dobro in okusno večerjo.

Torej se vabi cenjeno občinstvo iz Chicago in okolice, da se trgate v najlepšem številu udeležite. Društvo Zvon se vam že vnaprej zahvaljuje za obilen posej. Ob vsaki priliki je pripravljeno biti vam na razpolago.

Za najboljšo postrežbo jamči Odbor

Ozdravite močenje postelje.

To nečisto, škodljivo in nezdružljivo navado je treba odpraviti v zgodnji mladosti. Čimdalje trajajo, temtežje jo je ozdraviti in z večjimi stroški. Če vam je kaj za otrokovo zdravje in zadovoljnost, naročite še danes zdravilo slavnega Inurina, slavnega sestavine, ki so jo tisočkrat uspešno rabili. Za otroke pod starostjo desetih let, stane \$5.00 za starše \$7.50. Zdravilo pošljite takoj po sprejemu denarja INURIN CO., 135 Inurine Bldg., Box 953, Pittsburgh, Pa. Za zavarovanje zavojčka prilepite 25 centov. —Advt.

Peter Zgaga

Iz Italije poročajo, da se je tam primeril podoben slučaj kot v Chicagu.

Dva mlada študenta sta namreč odvedla tretjega študenta ter ga umorila na isti način kakor Leopold in Loeb mladega Franksa. Mussolinijeva Italija nima v sebi nobene samoniklosti. Mussolinijeva Italija posnema. Značilno je to, da noče ničesar dobrega posneti.

Posnema najslabše stvari in uveljavlja potave, ki so jih drugod že zadnjaj vrgli med taro šaro.

Daleč proč od svoje domovine živi Zita, žena zadnjega avstrijskega cesarja v prognanstvu.

Precej otrok ima, in najstarejšega, Otona, je namenila, da bo nekega lepega dne zavladal najprej Madžarski, takoj zatem pa spravi pod svoje žezlo vse tiste države, ki so se porodile iz bivše Avstro-Ogrske.

Pravijo, da kaže fant velik vladarski talent.

Od jutra do večera se igra s svinčeni vojniki, katere razpostavlja v skupine ter vodi armado proti armadi.

Fantu bi bilo svetoviti, naj se do konca živih dni igra samo s svinčeni vojniki. Srečen bo lahko in zadovoljen.

Nad živimi vojniki naj pa nikar ne preiskuje svoje komande.

V tem slučaju ga namreč zna doleteti usoda kot je doletela njegovega očeta.

Francija je priznala sovjetsko Rusijo. Prvi boljševiški poslanik v Franciji bo boljševik Rakovski. Kaj je rekel Clemenceau, ko je čital to poročilo?

Najbrže je proklel Francijo, ker si je v tej novi zvezi zagurala lepšo in boljšo bodočnost.

Na svetu je dosti hinavščine in dosti neodkritosrčnosti.

Brez dvoma je pa najbolj hinavska in najbolj neodkritosrčna brzojavka, v kateri čestita poraženi kandidati svojemu nasprotniku k zmagi.

Delavska stranka v Angliji je bila pri večerajših volitvah poražena.

Zmagali so starokopitneži, oziroma ljudje, ki se imenujejo z lepšim imenom konservativci.

Kljub porazu imajo sužnji kapitala vso moč v svojih rokah.

Moč jim pa ne koristi dosti, dokler ne bodo volje imeli.

Edinole kombinacija moči in volje je zmogljiva gospodariti svetu.

V Brooklynu se je zadnji čas pripetilo že par slučajev, ko ni hotel slovenski župnik poročiti ženina in neveste v soboto.

Pri tem je pripomnil, da ni še nikdar slišal, da bi se kje kak par v soboto poročil.

To je najboljši dokaz, da so brooklynski gospod na svetu še jako malo slišali in še jako malo videli. Njihovo obzorje se najbrže končuje v dnu farovškega kozareca.

Ako ste se odločili

obiskati staro domovino in dospeti tja za **BOZIČNE PRAZNIKE**, treba je, da si že sedaj nabavite potni list in druge potrebne listine, da boste pravočasno pripravljeni za odhod.

Za vsa navodila glede potovanja v domovino in povratka v Ameriko obrnite se na nas, kjer jih dobite brezplačno.

Mi zastopamo vse prekmorske parobrodne proge.

Vse bančne posle izvršujemo brzo, točno in zanesljivo.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Članek 96.

VEZBANJE IN NAVADE

Otrok ni igračka. On je človek s popolnoma organiziranim telesom, upravičen do gotovih pravic, katere je treba upoštevati. Pod nobenim pogojem, ne sme biti dopustno, da bi bilo otrokove pravice ignorirane z ozirom na zabavo ali na razmerje, ki ga ima napram svojim staršem. Če se z otrokom preveč igrate, se tega hitro naveliča in mu slednje postane tako "igranje" naravnost zaperno. Tudi njegov telesni razvoj lahko ovira.

Jako slabo navado imajo nekateri, ki zibajo otroka in ga prenašajo, ko se je enkrat najedel. Nekateri mislijo, da tako postopanje pospeši otrokovo prebavo. Če bi vas kdo po jedi tako prenašal in tako zibal, bi vam brez dvoma hrana silila nazaj v usta kot ja da bi ostala v želodcu.

V programu glede otrokovega vezbanja ima oče določen prostor. Sodelovati mora z materjo, če ne bo vezbanje popolnoma učinkovito. Večkrat se bo otrok v navzočnosti matere dobro obnašal, kakorhitro pa bo začel odstopati, bo svoje obnašanje popolnoma izpremenil. Očete in stari starši imajo navado preveč siliti svojega otroka. S tem skušajo obrniti njegovo pozornost sami nase. Tako vezbanje pozornosti je največji sovražnik pravilnega vezbanja. Otroci se temu kmalu priladijo in v njem se podajajo zahteva po tem, če se nihče ne zmeni zanj, začne jokati. On hoče, da bi ga dvignili iz postelje in ga prenašali mokoči. Razvada pa narašča. Če hočete naučiti otroka jokati, mu dajte vse, kar med jokom zahteva. Nihče noče otroka, ki se vedno emeri.

Temelj vsakega vezbanja je red.

Otrok hitro sprejema in opošča navade. Zgodnje vezbanje bo jako olajšalo materino delo. Imela bo dosti časa za svoje gospodinjstvo in za svoj počitek. Če bo otroka točno ob času kopala ter ga devala ob času spati, se bo otrok hitro naučil "živeti po uri". Druga važna točka je pa ta: če otroka v mladosti pravilno vezbete, ga boste v drugih ozirih lažje vezbali, ko bo dorasel.

Zadovoljen zdrav otrok je veliko veselje vsake hiše. Vsled njegovega veselja so vsi člani v družini veseli. Redne navade in skrb sta potrebni za otrokovo zdravje in zadovoljstvo. Na nikogar nima otrokova bolezen tak hitrega vpliva kot na mater.

Mati bo kmalu izprevidela, da je sistematično vezbanje neobhodno potrebno za dobrobit otroka ter dobrobit matere. Mati je večkrat nervozna. To nervoznost povzročajo v več slučajih slabe razvade otroka. Navada je težka stvar, — pravi na pregovor. — Navade je težko odpraviti, pa naj bodo dobre ali slabe.

Večkrat ni otrok zadovoljen s hrano. To je posebno v slučajih, če je otrok hranjen z umetno hrano. Najbrže se tak hrana ne strinja z njegovim želodcem ter mu povzroča želodčne bolezni. Ko izbere umetno hrano, je treba pazljivo izbrati hrano, ki je lahko prebavljiva in ki bo istočasno preskrbel otroka s potrebnimi elementi, ki pomagajo naravi rasti. Eagle Brand Kondenzirano Mleko je izvrstna umetna hrana. Poslužujejo se ga že več let, ker se je izkazalo, da je najboljša hrana za otroke, kar je je mogoče dobiti.

Čitate te članke vsak teden ter jih spravite za božjo uporabo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDruženih državah

Zapisnik XII. konvencije J.S.K.J.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

da, čeravno bolniški sklad ni bogve kako velik, je vendar znaten, če se ga primerja s skladi drugih sličnih organizacij. Povprečna ameriška organizacija nikakor ne more pokazati tako ugodnega poročila, in ako bi se ji to poročilo predložilo, bi dejanski trdila, da je takega nemogoče doseči ali vzdrževati. Fakt je, da mi to delamo vsaki dan. Mi plačujemo vse naše obveznosti točno in na splošno zadovoljnost našega članstva, in prav nič se ne obojavljamo reči, da bomo to storili tudi v bodoče. Ko sem pregledaval poslovanje ameriških organizacij, nisem mogel najti niti ene, ki bi zamogla storiti to, česar delamo pri nas že več let. Ako plačajo deset tednov podpore v enem letu, mislijo da so storili čudeže, faktično se pa izogibajo podpornega vprašanja, ki je na našem programu.

Pred par leti pisal sem več člankov nanašajočih se na rabo in zlorabo doma produciranih alkoholnih pijač. Radi teh sem bil od več strasti strogo kritiziran, vendar sem pa prepričan, da so bili koristni. Članstvo JSKJ. se nahaja v tem oziru v precej povoljnem stanju, čemur služi v dokaz dejstvo, da sem imel vrlo malo slučajev, kjer je bila zloraba alkohola direktno povod bolezni. Toda ponovno moram poudarjati, da je neobhodno potrebno, da se držimo tega stališča, ako hočemo obdržati solventnost, katero smo dosegli.

V zadnjih par letih smo bili skoraj prosti tuberkuloze, vendar sem pa prisiljen izjaviti, da je položaj sedaj drugačen. Slučaji jetike pri naši Jednoti se množijo kljub temu, da je v Združenih državah opaziti zmanjšanje te bolezni. Narastek teh slučajev je bilo najbolj opaziti v zadnjem letu. Jaz sem skoraj prepričan, da je temu krivo zmanjšanje odporne sile proti zlorabi doma kuhanega žganja. To se da preprečiti, zakaj bi torej ne storili tega takoj.

Slučaji raka se tudi množijo; to je bilo najbolj opaziti v zadnjih treh letih. Bredvomno je tudi v tem slučaju zloraba alkohola v veliki meri odgovorna. Ne rečem, da je kriva v vsakem slučaju, v resnici je v mnogih slučajih alkohol zanetil to bolezen.

Srčne bolezni in bolezn v ledicah se tudi množijo. Tudi ti organi ne morejo prenašati zlorabljenega opojnih pijač.

Ker je toliko teh bolezni povzročil alkohol, ali bi ne bilo dobro, da se vzdržimo prevelikega uživanja tega strupa, da si na ta način podaljšamo svoje življenje, obdržimo našo organizacijo na trdni in zdravi podlagi in, da napravimo naše družine srečne in zadovoljne. Kajti, kadar smo bolni in nezmožni za delo, tedaj tudi naše žene in otroci trpijo z nami vred.

Kot je slučaj pri vseh drugih sličnih organizacijah, tako je tudi pri naši Jednoti mladinski oddelček naše upanje za bodočnost. Ker je naseljevanje sedaj tako omejeno, da nimajo nobenega pomena za nas, je naša dolžnost, da si kar najbolj mogoče prizadevamo pridobiti mladino v našo Jednoto. Ni bogve kako težko pridobiti otroke v društvo, težje je obdržati jih v društvu, in radi tega je treba nekaj storiti, da jih obdržimo stalno v svoji sredini. Prej ali slej se bomo morali oprijeti običajev naših ameriških so-državljanov in v takem slučaju bi nam bilo mogoče ohraniti večino v organizaciji.

Naše slovenske organizacije se bodo morale enkrat združiti, o tem ni nobenega dvoma, toda združitev bo morala biti izvršena na taki podlagi, ki bo jamčilo članstvu versko in politično svobodo. V drugih besedah rečeno, niti verske niti politične propagande ne bi smele biti dovoljene v okvirju združene organizacije. Jaz sem prepričan, da je članstvo zrelo dovolj, da to vprašanje reši. Organizacija naj pa ostane to, kar je bila namreč pristna podporna organizacija, ki naj posluša strogo po trgovskem načinu in na trgovski podlagi. To je edini način, po katerem se lahko pridobi več članov in po katerem se jih tudi obdrži v Jednoti. Dnevi diktature so minuli za vselej, in narod je zmožen in tudi bo mislil za sebe v takih stvareh. Ako si iščejo pojasnila, naj se obrnejo tja, kjer ga bodo dobili. Konja se lahko pelje k vodnjaku, ne morete ga pa prisiliti, da bi pil. Ravno tako tudi ne morete siliti nekoga, da mora biti to ali ono zgolj vsled tega, ker vi mislite, da bi moralo biti tako. Glavnim uradnikom se lahko čestita, ker so se vedno držali ustave in pravil, ki so bila sprejeta pri zadnji konvenciji. Tekom njih poslovanja niste opazili med njimi nobenih verskih ali političnih nasprotij. Jaz sem se vedno držal tega, ravno tako tudi moji kolegi v glavnem odboru. To dejstvo je v glavnem odgovorno za dobro harmonijo v organizaciji. V slogi mora biti napredek.

Priporočila.

Ako hočemo uspešno temovati z raznimi zavarovalnimi družbami, ki so naši največji konkurenti, je potrebno, da vpeljemo pri naši Jednoti takozvano 20-letno polico. Mogoče bo bilo tudi dobro vpeljati takozvane "endowment" ali vstanovne police.

Posmrtnine naj bi se zvišale na 2000 dolarjev.

Zvišanje odškodnin za operacijske stroške.

Bolj strogo preiskavo prosilcev.

Preiskavo sealine v vsakem slučaju.

V poznejšem času sem obiskal več krajevnih društev. Vsa društva so se izjavila za sedanjí sistem plačevanja bolniških podpor, in članstvo je z zadovoljstvom konstatiralo, da so se nasprotstva iz Jednote odstranila in kar je še najbolj pomenljivo, da dobivajo bolniške nakaznice brzo in točno. Jaz sam nikdar ne odložim nobene stvari na jutri, marveč skušam vsako stvar še istega dne rešiti. Moj dober prijatelj, Josip Pishler je še bolj točen kot jaz sam, samo če je mogoče. Očena je znan, da bolnik nujno potrebuje denarja, sploh bi se pa ne čudil, da bi nekega lepega dne sobrat Pishler pričel razpošiljati čke potom aeroplana. To je, kar imenujemo hitro postrežbo.

Drugi dokaz lepemu redu pri naši Jednoti je dejstvo, da je bilo izvanredno malo slučajev predloženih glavnemu porotnemu odboru. V kolikor pride zdravniški oddelček v poštev, tega odbora sploh ne potrebujemo pri Jednoti.

Tako lepega složnega poslovanja pri Jednoti pa ne bi bilo mogoče doseči, če ne bi imeli pri tem ko-operacije ali sodelovanja krajevnih uradnikov in članov. Razmerja med menoj, glavnimi in krajevnimi uradniki ter člani so bila nadvse povoljna.

Zdravniški oddelček Jugo-Slovaske Katoliške Jednote je pregledal v dobi od 1. januarja 1921 do 30. junija 1924 skupno 16,630 certifikatov. Od teh je bilo:

4109 prošenj za sprejem.

356 nakaznic za poškodbe in operacije.

549 porodov.

2616 bolniških nakaznic.

Primoran sem bil odkloniti 72 prošenj za sprejem radi različnih vzrokov. Med temi jih je bilo največ vsled srčnih napak, bolezni na pljučih in v ledicah, ter revmatizma. Začasno sem odklonil 21 prošelj, kajti prositelji, dasiravno niso ob času zdravniške preiskave sposobni za sprejem v društvo, tekom šestih mesecev lahko uspešno prestanejo ponovno preiskavo in bodo na ta način lahko sprejeti v Jednoto. Vsa temu slučaju sem dal svojo največjo previdnost, in povsod sem se držal strogo Jednotinih pravil.

Jaz trdno upam v naprednost te konvencije v tem, da se bo po-

slovanje vršilo na dobri in trdni podlagi. Napravimo take spremembe, ki so neobhodno potrebne za dobrobit naše organizacije, in mir in sloga naj ostaneta med nami. Ostanimo si zvesti bratje in zveste sestre v vsakem pogledu, brez posebnih privilegijev nobenemu posamezniku, ampak za enako pravico vsem.

Z bratskim pozdravom,

Dr. Joseph V. Grahek, vrhovni zdravnik JSKJ.

Na stavljeni in podpirani predlog se poročilo vzame v naznanje.

POROČILO PREDSEDNIKA NADZORNEGA ODBORA XII. REDNI KONVENCIJI JSKJ.

Cenjeni mi sobrat predsednik, glavni odborniki, delegati in delegatice XII. redne konvencije JSKJ.

Kakor je običajno za vsakega glavnega odbornika, tako je tudi moja dolžnost podati konvenciji nekoliko poročila o svojem poslovanju kot predsednik glavnega nadzornega odbora Jugoslovanske Katoliške Jednote. Poročati želim kolikor mogoče na kratko, ker je čas na konvencijah drag, a Jednota potrebuje denar.

Svoj urad prejel sem direktno iz rok članstva, to je, bil sem izvoljen predsednikom nadzornega odbora potom splošnega glasovanja, kot naslednikom nepozabljenega nam sobrata Maksa Keržišnika, ki je padel kot žrtve svojega poklica v premoškopu v Rock Springs, Wyo., dne 12. novembra 1921. Pri tej priliki, sobrat predsednik, predlagam, da ta konvencija izkaže primerno čast slavi in spominu našemu vzornemu in agilnemu članu, pokojnemu sobratu Maksu Keržišniku.

Uradniške posle prejel sem iz rok mojega sobrata kolega, Mohorja Mlađića, ki je med časom splošnega glasovanja upravljaj urad predsednika nadzornega odbora. Te posle mi je sobrat Mlađić izročil v najlepšem redu ter me obenem seznanil z dolžnostmi in pravicami, ki so spojene s to službo.

Moje poslovanje se je pričelo z dnem 1. julija 1922. Bil sem pri vseh revizijah in sejah glavnega odbora, izvršim zadnjega januarja, ko sem bil vsled bolezni svoje žene prisiljen v zadnjem momentu ostati doma.

Glasom Jednotinih pravil je dolžnost nadzornega odbora nadzirati splošno poslovanje pri Jednoti. Poleg tega tvorijo glavni nadzorniki tudi nekaj gospodarski odbor, katerega naloga je vlaganje in investiranje našega rezervnega kapitala v različne državne, okrajne in mestne bonde ali zadolžnice.

Kar se tiče nadzorovanja poslovanja glavnih izvrševalnih uradnikov Jednote, mi je čast sporočiti cenjeni zbornici, da je bilo isto povsem zadovoljivo. Nadzorni odbor ugotavlja:

1. Da je glavni predsednik vestno in točno izvrševal svojo uradno službo. Njegove knjige so bile pri vsaki reviziji pregledane in najdene v dovoljnem stanju.

2. Predsednik zasluži priznanje te konvencije radi svoje agitacijske aktivnosti, za njegovo veliko navdušenje za našo organizacijo in za njegovo neumorno delovanje za korist in napredek naše Jednote.

3. Da je bilo poslovanje glavnega tajnika nad vse hvalevredno. Njegove knjige smo našli pri vsaki reviziji v najboljšem stanju; vsaka stvar pravilno in točno vknjižena, vsa korespondenca med njim in krajevnimi uradniki ter članstvom točno rešena in vse tako storjeno, kakor določajo naša pravila in kar je bilo koristno za našo Jednoto.

4. Da je glavni blagajnik, sobrat Champa, ki je nastopil svoj urad lanske leto, kot naslednik sobrata Eroziča, svojo službo vestno opravljal, vse dohodke in izdatke pravilno knjižil in točno rešil vsako stvar, ki je prišla pred njegov urad.

5. Da je tudi sobrat Movern, blagajnik neizplačanih posmrtnin, svoje posle točno in pravilno rešaval.

6. Da je vrhovni zdravnik, sobrat Dr. Grahek izvrševal svoje uradniške dolžnosti točno, strogo po pravilih in na splošno zadovoljnost tega odbora. Njegovi računi so bili natančno pregledani po nadzornem odboru in pronajdeni pravilnim in upravičenim.

Pomočnica v glavnem uradu je pod nadzorstvom sobrata glavnega tajnika, ki je za njeno poslovanje temu odboru odgovoren, radi tega bo sobrat glavni tajnik bolj kvalificiran poročati tej konvenciji o njenem poslovanju.

Čez poslovanje ostalih glavnih odbornikov naše Jednote nima nadzorni odbor jurisdikcije, vsled česar tudi ne morem ničesar poročati glede njih službovanja.

Glede investiranja Jednotinega rezervnega kapitala želim omeniti, da smo nalagali denar vedno v najboljše bonde kar jih je bilo mogoče dobiti. Pri tem smo pa vpoštevali najprej varnost ali sigurnost bondov in za tem šele mero obresti. Pri investiranju našega denarja je padlo največje breme na mene, ker sem moral pisariti raznim bančnim tvrdkam, da mi dopseljejo svoje ponudbe, izbirati pri takih ponudbah najbolj ugodne bonde ter jih razposlati na glasovanje ostalim glavnim odbornikom, ki imajo pravico soddločevati pri investiranju Jednotinega denarja. Da boste imeli boljši vpogled o mojem poslovanju v tem oziru omenim, da sem pisal in odgovoril nad 300 pisem, ki so bili v zvezi z nakupovanjem raznih obveznic.

Naša Jednota ima sedaj skupno \$552,000.00 naloženega denarja v Liberty bondih, državnih, okrajnih, šolskih in mestnih zadolžnicah. Ta svota nam prinaša letno \$29,405.00, mesečno \$2,450.41 in dnevno \$81.65 obresti. Vse te obveznice so shranjene v varnostni shrambi Northern National banke v Duluthu, kjer smo jih dne 30. avgusta 1924 ponovno pregledali in našli v redu. Dasiravno je najbolj varno nalagati denar v mestne, okrajne in državne bonde, bi kljub temu priporočal cenjeni konvenciji, da ponovno pooblasti prihodnji odbor, da sme nalagati Jednotni denar tudi v zadolžnice raznih javnih naprav, kot na pr. železnice, elektrarne, telefonske in telegrafije, napravite itd. Take javne naprave so sicer v rokah privatnikov, vendar so pa podvržene strogi kontroli v takozvanih "Public Service Commissions" ali državnih trgovinskih komisij, ki pazijo na pravilno in pošteno poslovanje uradnikov pri omenjenih napravah. Take zadolžnice bi nam prinašale večje obresti in to pomeni večje dohodke za našo Jednoto. Kapital dela kapital, in če bomo znali svojo rezervo dobro in uspešno nalagati, bo naša glavnica postajala dan za dnem večja. To je pa tudi tisto, česar najbolj potrebujemo pri naši Jednoti, kajti če nimamo močne rezerve na razpolago, potem nam tudi ne bo mogoče izpolnjevati obveznosti, ki jih imamo napram članstvu.

V raznih bankah smo imeli koncem meseca avgusta \$71,182.43 naloženih na hranilnih in čekovnih vlogah. Nadzorni odbor je pazil, da je vsaka banka, v kateri imamo naloženo Jednotni denar, pravočasno ponovila svoje poročilo. Ravno tako je nadzorni odbor tudi pregledal od časa do časa poročila glavnih uradnikov in uradnikov krajevnih društev ter pronalščal iste v redu.

Poleg gornjih poslov sem imel še več drugih opravkov, izmed katerih naj omenim samo opravke v West Virginiji, in sicer v stvari tožbe Petra Smitha. V tem slučaju sem bil pozvan od glavnega predsednika in glavnega tajnika, da odpotujem v omenjeno državo, kjer naj zadevo preiščem in ako potreba, angažiram zagovornika. Podrobnosti te zadeve so vam brezdvomno že znane, ker je bilo tozadevno moje poročilo na glavni odbor objavljeno v Glasilu. Dodati

želim samo še to, da sem za Jednoto najel odvjetnika, pomagal mu sestaviti vse spise, ki so bili potrebni za razpravo, prestavil v angleščino društvene zapisnike, pristopni list in članski certifikat, preiskoval materialne priče in razne druge stvari.

(Dalje prihodnjic.)

15 letnica zagrebaškega veleizdajniškega procesa.

Aneksijska kriza je bila za nami. Ona je toliko razvela celokupno jugoslovensko javnost, da so na Dunaju in v Budimpešti široko odprli oči. Revolucije je pripravljala na jugu monarhije, in to revolucijo so začeli preganjati — na svoj način seveda.

Danes se govori lahko odkrito in priznati se mora, da se je revolucija v resnici pripravljala in da so jo "merodajni" tudi pravočasno videli. Samo vedeli niso, kako bi jo popadli. Mislili so, da zadoštuje poljeja in ostali aparat, ker čas je šel preko njih. Niso razumeli našega gibanja in zato ga tudi niso mogli prijeti s pravimi rokavicami. Saj za nas je to bilo dobro in smejali smo se od sra, ko smo gledali napake, ki jih ni bilo težko parirati.

Nasti! Čuden tip, ki mu je manjkalo denarja, slišal pa je neke, da se da na Dunaju zaslužiti. Pomnil se je in na Dunaju so ga sprejeli z odprtimi rokami. Seveda, tip je bil premalo važen, z njim se ni dalo preveč računati, poiskali so še historiografa, ki je užival sloves, Friedjunga. Ta je sedel za mizo in napisal politične študije, ki je vzbudila veliko prahu, Friedjungu pa ne malo slavo.

Tako je bajka o revoluciji na jugu dobila melodijo in vetra.

Porabile so se stare metode iz časa Metternichovega, začelo se je s persekucijami svežega jugoslovanskega nacionalnega gibanja, v Zagrebu se je pripravljaj začel tek vojnih operacij. Vse pa je kronal — zagrebaški veleizdajniški proces.

Takrat je vladal na Hrvatskem neomejeno — po navodilih iz Budimpešte — prosluli ban baron Rauch. Sirup madžaronstva se je razširjal na vse strani, frankovščina je slavila prave orgije, nacionalisti so bili izpostavljeni najraznovrstnejšim veksacijam, srednji več je triumfiral.

Tak je bil milje zagrebaškega veleizdajniškega procesa, ki je trajal več mesecev. Zainteresiral je vso Evropo, ki vsega tega početja ni mogla razumeti in je stala tako rekoč soglasno na strani veleizdajalcev.

Okolu 40 je bilo obtožencev, samih mladih, agilnih narodnih delavcev. Na čelu družbe sta stala dva brata Pribežević, Valerijan in Adam, bili so po še mnogi znani ljudje, med njimi današnji poslanec Kalember in znani "buntovnik" učitelj Oreščanin.

Političen proces pa excellence? Zagovorniki sami politiki in pravniki, na čelu jim znani pravnik dr. Hinko Hinković. V Palace-hotelu Croatia se je zbirala družba zagovornikov in novinarjev, in tu se je spoznavalo, kako daleč je že pronicala misel narodnega edinstva. Že tukaj sta sedela Svetozar, Pribežević in dr. E. Lukinić za eno mizo; kdor se spomni teh časov, se ne bo čudil intimnemu prijateljstvu, ki neminovno veže ta dva naša politika.

Sodna dvorana je bila prepolna in reditelji so imeli dosti opravka. Obtoženci so delali naravnost briljanten vtis. Z nasmehom na ustnih so zavzeli svoja mesta. Vasko Pribežević pa je v znani duhovitosti takoj poskrbel za svoj "vie": napravil je pred sabo nič drugega ko pravo srbsko trikoloro, rdečo, modro in belo; zelo enostavno: obrnjena arhimandritska mantija je kazala rdečo barvo, obtožnica modro in "Srbobran" belo. Vsi so to zapazili, ali predsednik senata je molčal in se pritejval.

Obtožnica je bila dvignjena 12. januarja 1909. proces je pa začel šele 3. marca in je trajal nekoliko mesecev (do 25. septembra 1909) in ves ta čas so obtoženci sedeli v zaporu, družine so jim doma propadale, posli pa počivali.

Ampak zanimivo je bilo že kar spočetka. Državni tajnik Acurti se je posebno proslavil s svojimi predlogi in obdolžitvami,

ker si je hotel zaslužiti najmanj Franca-Jozefa, da si ravno izven dvorane ni bil srbofob. Za časa nekega odmora me je čisto prijazno prosil za cigareto, in promptno sem mu postregel pred nos z opombo: "Morda boste odklonili, ker so cigarete — "srbske." — "O, ne, samo ako so dobre!" In z največjim vžitkom je potegnil prvi dim iz res prvovrstne srbske papirose.

Tudi poslanci srbske narodne skupščine so dospeli v Zagreb, ker naravno, Beograd se je posebno interesiral za proces. Tu so bili gg. Pavle Marinković, Triša Kacelerović in še eden, čigar imena se ne spominjam. Vem samo toliko, da je bil prvi naprednjak (danes demokrat), drugi sogijalist (danes komunist), tretji pa samostalec. Vsi trije so bili tudi v Ljubljani in so občudovali neprenehne ulice, ki so bile zasute z izredno visokim snegom. Pri tej priliki je izjavil g. Marinković: "Na, Ljubljana je pa vsa tapecirana s snegom in plakati."

Še le 5. oktobra 1909. je padla razsodba. Da se pokaže vročna zveza med velesrbsko propagando in aneksijo, je sodišče nalašč proglasilo obsodbo na dan prve obletnice aneksije in ta krvava kolenarska šala je pomenila za mnoge obsodbo na 5 do 12 let. Dva sta bila obsojena na 12 let težke ječe: Adam in Valerijan Pribežević; trije na 7 let težke ječe: Mojo Ervačanin, Joco Oreščanin, Petar Petrović; petorica na 6 let težke ječe: Dr. Aleksander Gjurić, Gjuro Krak, Tanasija Oblaković, Stevo Kalember in Simo Živković; dvanaest na 5 let težke ječe: Lazo Bačić, Miloš Borojević, Mile Čorić, Dimitar Ervačanin, Gjorgje Jagnjić, Gjuro Jovanović, Stevo Kačar, Gjuro in Stevo Končur, Vaso Lukač, Rade Malobabić, Pavle Matijašević, Mile Mitrić, Danilo Podunavac, Stevo Radovanović, Nikola in Stanko Brebrača, Vaso Vukdragović, Milan Vukelić in Gajo Živković.

Ampak politika je tudi takrat premeteno sukala svoje kolo. Prišlo je do Friedjungovega procesa na Dunaju, ki so ga inscenirali poslanici hrvatsko-srbske koalicije. Takrat sta na Dunaju govorila gg. Dr. Miroslav Spalajković in dr. Boža Marković, ki se nista bala, četudi obdolžena kot glavna krivca, priti na Dunaj, kar je napravilo na celo Evropo naravnost kolosalen vtis. Friedjung je bil blamiran, tako blamiran, da se nikdar nikjer ni več pokazal. — zagrebaški veleizdajniški proces je bil pa — aboliran. V imenu Njegova Veličanstva cesarja in apostolskega kralja.

Velike sleparije v Budimpešti

Pri centrali denarnih zavodov v Budimpešti so odkrili velike sleparije, ki znašajo nad eno milijardo madžarskih kron, t. j. skoraj milijon dinarjev. Prokurist oddelka za efekte Edmund Wolf, žid seveda, je zamenjal v depotu delnice dveh velikih družb, ki se glasila skoraj enako in na ta način oguljufal zavod, nakar je pobegnil. Igral je tudi na borzi in precej izgubil. Placija ga zasledjuje.

Strašen dogodek v spanju.

Obitelj Hausman v Čehoslovaški je te dni zadela teška nesreča. Hausmanov otrok, komaj tri leta staro dete ženskega spola, je neko noč sanjal, da jo je zgrabil medved za grlo in da jo davi. Otrok je začel v spanju klicati na pomoč mater.

Napol speča mati je hotela otroka rešiti medveda in nevede kaj počenja, je navajala na moža, ki je ležal poleg nje, ter mu zasidila nohte v oči, katere mu je popolnoma izpraskala. Šele jo je mož začel vpitati na pomoč ter se braniti, se je zbudila in prišla k sebi ter v dela sad svojega početja v polsnu.

Stvar se je odigrala baš v noči na židovsko novo leto. Hausmanovi znanci trdijo, da se je mož par dni prej zaklel, naj oslepi, če ni nekaj tako kakor je pravil: Šlo je namreč za sledečo zadevo: Židovski rabinec je pripovedal damam obiskovati cerkev v prevelikem dekolteju. V verski občini je radi tega nastal razcep, ki je razdelil vernike v dva tabora. Eden je bil za to, da smejo žene hoditi v cerkev, kakor se jim zdi prav, drugi pa je držal z rabineem. Hausman je bil voditelj nezadovoljnih. V prepiru je zakričal: "Izprazkajte mi oči, če nimam prav!" Sedaj tolmačijo možovo nesrečo s tem, da se je maskeval nad rabineem sam Jehova, ki se mu je zdelo pregrešno, da se njegovi verniki zaklinjajo na tak bogokleten način.

Mlad je začel.

Italijanski listi poročajo sledečo dogodbo: V oddelku III. razreda brzovlaka Milan — Turin je sprevodnik začel nekega 9-letnega dečka, ki se jevozil brez listka in je izjavil da je brez vsakih sredstev. Mati mu je umrla, oče pa ga je zapustil in sedaj ima namen da se pelje k teti. Na kolodvoru v Milanu je srečal nekega gospoda, ki mu je rekel: "Le pelji se v Turin, če se toliko potnikov vozi "gratis", tudi ti lahko to poskusiš. Deček je pripovedoval tako odkrito da so mu verjeli vsi, in sopotniki, ki se jim je smil, so nabrali zanj lepo vsotico, da je lahko deček plačal vožnjo, ostalo pa je tudi nekaj še za teto. Ko je deček nabrani znesek hotel vtakniti v žep, mu je padel iz roke zavoj, ki ga je hotel na skrivnem pobrati. Potnikom se je zdelo obnašanje dečka čudno. Zahtevali so, da pokaže, kaj ima v zavoju. Kdo popiše njih začudenje, ko so našli v zavojku 100 bankovcev po 10 lir. Deček je v vidni zadregi priznal, da je zavoj ukradel neki dami, ki se je onesvestila. V Turinu so dečka izročili policiji, ki je pri njem našla še skrit 1000 lirski bankovec. Kriminalni uradnik je nato odšel v stanovanje dozdnevne tete, našel pa je tam dečkovo mater, ki je popolnoma zdrava, kakor tudi ni ni oče zapustil rodbine. Pač pa se je ugotovilo, da je deček ukradel octu 2000 lir in skušal pobegniti. Res zgodaj je začel.

SKOČIL V NIAGARO.

Niagara, N. Y., 29. oktobra. — Z Green Island mostu je skočil v Niagara River neki možki, kojega trupla še niso našli. Oblasti nimajo niti malo pojma, kdo bi bil samomorilec.

Vabilo na —

PLESNO VESELICO in VINSKO TRGATEV

katero priredi

DRUŠTVO ZVON, Štv. 70, J. S. K. J.

v soboto, dne 8. novembra, 1924

v Narodni dvorani, Racine Ave in 18. cesti, Chicago, Ill.

Vstopnina 50c za osebo. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Uljudno vabimo vsa bratska društva, vse posamezne Slovence in Slovenke in brate Hrvate, da posejite našo prireditev. Zagotovljami ste, da boste z vsem izvrstno postreženi. ODBOR.

Zagonetno, toda resnično.

Skrivnost lokala v kleti.

(Konec.)

Par minut po drugi uri, popoldne, dne 2. novembra, je šel George Mainz proti delavnici svojega gospodarja, po Spring St., ki je bil ob enem času skoro zapuščen. Ko je šel preko Wooster St., je postal pozoren na dva moška, ki sta stala na vrhni stopnjici, vodili v klet Čing Onge. Eden je bil velik, močan črnc, rmenkaste barve, dočim je bil drugi majhen in droben ter očividno Kitajec. Oba moška sta se pripravila, a govorila v nekem tujem jeziku. Ko je Mainz prišel bližje, je opazil, da je bil prvi črnc, rmenkaste barve, dočim je bil drugi majhen in droben ter očividno Kitajec. Oba moška sta se pripravila, a govorila v nekem tujem jeziku. Ko je Mainz prišel bližje, je opazil, da je bil prvi črnc, rmenkaste barve, dočim je bil drugi majhen in droben ter očividno Kitajec.

Kitajec se je opotekel ter se prijel za oporo, dočim je mulat stekel po stopnjicah navzdol v klet, kot da je bilo to izprva njegov namen ter mu je mali mož zastavil pot. Nato se je ranjeni obrnil ter odšel po stopnjicah navzdol, kot da hoče obnoviti boj, čeprav je bil ranjen.

Mladi človek ni mogel povedati, kaj se je zgodilo spodaj. Ves preplašen je zbežal ter se vrnil v delavnico. Lahko pa je precej natančno opisal napadaleca, o katerem je rekel, da je bil črnc boljši svetle barve, izvanredno velik in močan in da je imel rdečo brazgotino na levi strani obraza. Mainz je izjavil odločno, da bi onega človeka takoj zopet spoznal, če bi ga videl.

Ta razkritja so prepričala nekatere uradnike, da je bil rop motiv zločina, a tej teoriji sta nasprotovale dva pomisleka okrajnega pravdnika. V prvi vrsti je bil Čing Ong revež in njegovi prihranki so bili brez dvoma preveč malenkostni, da bi mogli zvesti morilec. Razventega pa je morala navdajati onega, ki je napadel Kitajca ter ga umoril, neizmerna strast, kajti drugače bi se morilec ne mudil na licu mesta toliko časa, da razbije čepinjo svoje žrtve.

Dotičnega mulata so iskali med izdelovalci smodk iz Zaprane Indije. V mestu jih je bilo takrat več sto, ki so hodili iz ene tovarne v drugo in vsled tega je bilo iskanje zvezan s številnimi težavami. Več dni so porabile oblasti za areacijo in zaslišanja osumljenih, katerih ni mogel identificirati Mainz kot napadalec Čing Onge, a pozornost okrajnega pravdnika je bila nato obrnjena v povsem drugo smer.

Eden njegovih preiskovalnih uradnikov mu je namreč sporočil, da obstaja v New Yorku panoga "Niazas", tajne družbe na Cubi in vsled tega se je domnevalo, da je bil Čing član te tajne organizacije. Mogoče je bil umor v kaki zvezi z umorom Kitajca.

Cubanska vstaja, koje voditelji Garcia, Gomez, Maceo in Marti so bili pred pet in dvajsetimi leti splošno znani, ni pomenjala le boja, kojega namen je bil odtrasti se španskega jarma. Glavne sodelavci so prihajali iz zatiranih in tlačanih slojev prebivalstva, iz vrst delavcev na plantajah in v tovarnah, ki so bili neizmerno slabo plačani. Ta proletarski razred je podpiral del veleposestnikov in kapitalistov, ki je videl v strmoglavljenju španske vlade ter v ustanovitvi neodvisnosti otoka priliko za osebni dobiček. Kljub temu pa so vodile prvi del vstaje ljudske mase, kot se ponavadi zgodi v takih slučajih. Ko so bili pozneje zapleteni v vstajo ameriški kapitalistični interesi, se je cela slika naenkrat izpremenila ter dobila drugo lice.

Leta 1885 je bilo celo gibanje še v rokah drhali, sužnjeva na plantajah in sladkornih nasadih. Ti priprosti ljudje so ustanavljali tajne družbe ter imeli svoje sestanke v globinah gozdov. Tam so kovali svoje načrte, kako dobiti potrebno orožje ter pripraviti odpor proti španskemu vojaštvu. Povračila odredbe španskega vojaštva

so oznanile celemu svetu ime španskega generala Weylerja, ki je bil nad vse krut in brezobziren. Kočno so se pričele posamezne majhne organizacije zbirati v večje, ki so bile razširjene po celotni otoku. Ena teh tajnih organizacij zatiranih razredov je bila "Niazas".

Del programa je bil ustanovitev loč v inozemskih mestih, posebno v Združenih državah, da se vtihotaplja v deželo orožje in municije.

Vse te vstaške organizacije so strogo nadzorovali španski agenti na Cubi in v inozemstvu in ker se jih je smatralo ne le vstaškimi, temveč tudi anarhističnim, so se morale zbirati na tajnem.

Okrajni pravdnik je prišel do prepričanja, da je majhnega Kitajca umoril eden teh revolucionarnarjev in da je bila njegova restavracija zbirališče tajne organizacije ali špijonov, kojih naloga je bila paziti na revolucioniranje.

Izdajstvo Čing Onge je bilo mogoče motiv krvavega dejanja.

Vsled tega so bili razposlani detektivi, da premore skrivnosti "Niazas" ter ugotove, kdo so člani te zveze. Slučaj je hotel, da je imel neki fotograf na Boveri skupinsko sliko zapadnih Indijcev, izdelovalcev smodk. Sliko so pokazali George Mainzu. Ves razburjen je pokazal na postavbo nekakega velika človeka, stoječega v ozadju.

— To je mož, — je vzkliknil. — Vseposod bi ga spoznal.

Tri dni pozneje so aretirali velikega mulata v tovarni na Pearl St., v kateri je bil zaposlen. Tekom prvega zaslišanja je izpovedal Nemece, da imo morilec rdečo brazgotino na levi strani obraza. Mulat, ki se je pisal Rebella, pa ni imel nobene take brazgotine.

Okrajni pravdnik je bil slučajno strasten amaterski fotograf in znana mu je bila tehnična skrivnost, ki pa ni izza iznajdbe kinoslik nikakega skrivnost več, da namreč razkriva dobra fotografija brazgotine, katerih ne more videti neoboroženo oko. Rebello so večkrat fotografirali in v vsakem slučaju se je izkazalo, da je moral imeti brazgotino na levi strani obraza. Detektivi so ugotovili, da je bil par mesecev poprej obrezan tekem nekakega pretepa. Nadaljnja poizvedovanja so spravila na dan dejstvo, da se je Rebella dvakrat prepil s Čing Ongom in da ga je enkrat dejanski napadel.

Rebella je takoj uveljavil svoj alibi. Trdil je, da je bil dne 2. novembra, na dan umora, v Los Dos Amigos tovarnici na Washington St., Brooklyn, ob istem času kot je bil umorjen Ong.

Okrajni pravdnik je dokazal na temelju tovarniških knjig, da je Rebella izdelal onega dne le približno sto smodk, dočim je znala njegova običajna dnevna produkcija več kot dvesto. Iz tega je sklepal okrajni pravdnik, da je delal mož le pol dneva Rebella je to zanikal ter navedel par svojih tovarišev kot prič, čeprav so

se njegovi delodajalci spominjali, da je opoldne odšel iz tovarne ter se vrnil šele pozno popoldne, malo pred zatvorjenjem tovarne.

Tako so stale stvari, ko se je pričel proces proti Rebelli, v katerem je skušalo državno pravništvo dokazati, da je bil obtoženi odsoten ob času umora, da so ga videli, ko je zabodel Kitajca, da je že preje napadel svojo žrtev in da je pozitivno identificiran s pomočjo brazgotine na licu.

Temu nasproti je uveljavil Rebella svoj alibi ter predstavil dvajset izdelovalcev smodk, ki so bili vsi člani "Niazas". Ti ljudje so prisegli, da ni zapustil Rebella tovarne ob kritičnem času in da je le radi svoje bolehnosti napravil onega dne tako malo smodk. Ko skušal državni pravdnik zavreči te trditve, je moral spoznati, da so prič, ko se preje izjavile, da je bil odsoten, ali izginile ali da so izpremenile svoje izjave.

Nemogoče je bilo uspešno napasti alibi ter dokazati da so bile prič ustrahovane od cubanske tajne družbe. Vsled tega je bil Rebella izpuščen, čeprav je bilo jasno, da je on morilec Kitajca.

Tako se je zgodilo, da je ostal umor Kitajca Čing Onge do današnjega dne nekaznovan.

Nacionalno gibanje v Indiji.

Indijski narod vetaja v zavesti samega sebe in svoje volje, po stoletni izgubi samega sebe. Indiji pretresa danes nacionalno gibanje, ki po veličini nima primere, ker gradi revolucijo sre. Mahatma Gandi je njen prerok, advokat Das njen taktik.

To leto so določale zunanji razvoji v Indiji nove volitve v zakonodajno skupščino. Te volitve so se vršile v decembru 1. 1923. v času, ko je bil Gandi še zaprt. Udeležba stranke Saraj, ki se pod Gandijevim vodstvom bori za indijsko avtonomijo, je značila taktičen korak, ki je v bistvu nasprotoval lastnemu programu, ki je proti vsakemu sodelovanju zakonodajne skupščine, ki so jo Angleži dali 1. 1919. indijskemu narodu, je bila tako izvoljena druga in prvič s sodelovanjem stranke Swaraj. V ta parlament, ki bi naj predstavljal skupno delo angleškega gospodstva in indijske narodne volje, voli angleška vlada 49 in indijski narod 95 članov. Ko je indijski nacionalni kongres, čisto indijska skupščina in glasnica nacionalnega gibanja, sklenil, da se udeleži volitev, je stranka Swaraj v prvem boju dobila skoro 50 mandatorov. Tako je bila dana možnost izsiliti nacionalne zahteve s pomočjo 35 naklonjenih liberalcev v gotovih slučajih proti vladi.

Izdano je bilo geslo: Obstrukcija, kadar bi obetala uspeh, izostati, kadar bi bila akcija brezumna. Neodvisno nacionalistično glasilo je objavilo taktiko stranke Swaraj: "Naloga stranke je, da združi domače indijske zastopnike v parlamentu proti vladi, da zabrani "nacionalne" zakone in da zgradi temelje osebnih in socialnih svobode. Njeno stališče v svetu naj se izrazi, da se narod politično vzgoji in da spravi v tok tvorne moči v kongresu." Lep, toda nevaren program. Vprašanje namreč, kako se spravi to taktiko v soglasje, z neomajljivo zahtevo nacionalnega kongresa, da se napne vse sile za sklicanje konferencie zastopnikov zakonodajne skupščine, odposlanecev indijskega nacionalnega kongresa in vladnih zastopnikov. Ta konferenca naj bi vpostavila v Indiji "odgovorno" vlado. Sicer zatrjujejo Angleži, da pomeni tudi sedanja zakonodajna skupščina le prehodno stanje in ji bo sledil resničen narodni parlament, vendar označa navedene zahteve nacionalnega kongresa celo Labor Party kot revolucionarno. Ko je dobila Labor Party vlado v svoje roke, je cel svet pričakoval, kaj poroče McDonald zaradi Indije. Njegova poslanica Indiji pa je bila "angleška". "Le politična in konstitucionalna

pot vodi k trajnemu napredku. Nobena stranka na Angleškem se ne bo ustrašila grožnje in če kakšna stranka v Indiji misli, da nimam prav, bo zelo presenečena. Če se bo zatekalo k revolucionarnim metodam aktivnega ali pasivnega značaja, bo reakcija še močnejša." Ta izjava angleškega voditelja delavcev je bila dovolj jasna in razumljiva obenem, ker bazira na tristoletni tradiciji državniške umetnosti. Vprašanje je le, koliko časa bo ta državniška umetnost še vzdržala ravnotežje. V Aziji doraščajo, zdaj in probujajo se narodi nasproti igralci. Značilno je angleško stališče do celotnega problema, ki preseva iz neke izjave "Manchester Guardian". "Dvomimo o modrosti indijske politike, če prezira dejstvo, da Indija ne bo zmožna brez pomoči vzdržati enotnost v lastni zemlji, dokler ne bo sprijateljila Hindov in Mohamedancev." Ta napetost med Hindi in Mohamedami je res nacionalen indijski problem, ki pa ne bo nikdar rešen potom "civiliziranih" uredb, pač pa le spoznanjem obeh narodov samih, da bo le skupno delo koristilo obojema. Gandijeva oseba in njegovo prijateljstvo z voditelji mohamedanov, bratov. Ali je svojčas vzhvala upanje, da se strneta oba toka indijskega življenja. Tedaj so angleške oblasti Gandija zaprle. In če je odslej razmerje med Hindi in mohamedani doživljalo svoje krize, je mnogo za krivila Gandijeva aretacija. Ko je prišel Gandi 14. februarja t. l. iz zapora, je takoj spoznal, da je v prvi vrsti treba ustvariti zopet sporazum med Hindi in mohamedani. Pokazal je častno cesto tvorinega skupnega dela in ta edina bo v Indiji tudi vodila h končnemu uspehu.

Trgovinske pogodbe med Avstrijo in Čehoslovasko. Poročili iz Dunaja so trgovinska pogajanja med Čehoslovasko in Avstrijo naletela na velike težave. Obe delegaciji se borita za gotove ugodnosti v carinskem tarifu.

Gospodična ANA SLABE, je odpotovala v Ameriko dne 28. oktobra 1922 z S. S. Mauretania k svoji sestri gospodični Ivani Slabe, 593 West 21. cesta, New York. Doma je iz Škofje Loke, ampak tam ne ve nikdo za njen naslov. Pisma katera pišem na gornji naslov, mi pošta vse vrne.

Ako bi kdo od cenjenih rojakov in znancev vedel za naslov gospodične Ana Slabe, naj mi istega proti povratku stroškov pošlje. Ako pa gospodična Slabe čita ta oglas, naj mi najino javi svoj naslov. — Pozdrav vsem rojakom in znancom!

Jaka Gorjanc, upravitelj Cunard Line, Ljubljana, Jugoslavija.

(3x 30, 31 & 1)

ZAHVALA IN PRIPOROČILO.

Po dolgem trudu smo končno dobili na svobodo iz umobolnice rojaka Jožef Gantar ter ga poslali potom trdke Frank Sakser State Bank, N. Y. v staro domovino na njegov dom. Veliko je bilo truda in stroškov, in še več bi bilo, da nam ni šla trdka Frank Sakser State Bank tako na roke in nam pomogla zmanjšati stroške za okroglo \$121.00 s tem, da je izposlovala pri jugoslovanskem konzulatu prosto vožnjo preko morja in zmanjšanje stroškov, za \$21.00. Toda ne samo to. Osojbe gotimne novane trdke nam je šlo vse skozi tako na roko, da niti izdaleka ni pričakovati boljše potrebe.

Rojaka Jožef Gantar sva spremlila iz bolnišnice do New Yorka spodaj podpisana, ter se tem potom najprijaznejše zahvaljujemo trdki Frank Sakser State Bank in njenemu osebju, posebno pa Rudolphu Škrajnarju za vso naklonjenost in postrežbo. Rojakom širom Amerike najtopleje priporočamo, da se v vseh takih in drugih sličnih slučajih obrnejo na točno in cenno trdka Frank Sakser State Bank, N. Y.

Z odličnim pozdravom

Frank in John Naglič, Kraya, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoke žalosti potrji naznanjamo vsem sorodnikom znancom in prijateljem, da je Vsemogočni poklical k sebi našega skrbnega soproga oziroma očeta in brata

VINCENCA ŠKRABAR.

Previden s sv. zakramenti se je preselil v boljše domovino v najlepši dobi 36 let dne 20. oktobra 1924 Pogreb se je vršil dne 23. oktobra iz slovenske cerkve na pokopališču sv. Trojice.

Prav iskreno se zahvaljujemo gospodu župniku Father Benignu Snoju, ki so opravili zanj sv. mašo in ga spremili na pokopališče. Dalje se zahvaljujemo za prekrasne vence družinam Frank in Lovrene Giovani, Mrs. in Mrs. Pirnat, Mrs. Mitzell, Mr. in Mrs. Gonser, Mrs. Hackebul, Mrs. Hamman, Mr. in Mrs. Grimm. Dalje se zahvaljujemo za krásne vence delavkam New England Hat Co., kakor tudi Knox Factory. Prav lepo se zahvaljujemo Slov. D. P. Društvu za krásni venec in za takoj izplačano posmrtnino Hvala Slov. godbi za dar mesto venea. Prav lepa hvala Mr. Val. Kobilca, ki je radevolje prečul dve noči ob krsti. Hvala Mr. Remsu za krásne besede ob odprti krsti. Lepa hvala vsem, ki so darovali za sv. maše in vsem, ki so ga obiskali ob mrtvaškem odru in ga spremili k večnemu počitku. Hvala sploh vsem, ki so mi pomagali v tej težki uri in mi izrekli sožalje.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin. Ti pa dragi soprog, počivaj v miru!

Zahujoči ostali: Agnes Škrabar, soproga. Vincenc, sin, Mimi, hčerka. Lucija Škrabar, Marjeta omožena Patelli, sestri. V starem kraju brat Lovro.

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

Priporočljivo je, da nam pošljete

VAŠE PRIHRANKE

za obrestonosno naložitev.

Naša banka plačuje na vložke na

"Special Interest Account"

4% OBRESTI NA LETO

a sigurnost je v vseh ozirih zajamčena.

Naj bo Vaše sedanje hranjenje Vaša zaslonba za vse slučaje v bodočnosti; radi tega vložite Vaše prihranke v solidno in sigurno domačo banko.

VSE DRUGE BANČNE POSLE IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA. EDINI SLOVENSKEGO GOVOREČI ZDRAVNIK SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam za zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas zdravim in vrnem moč in zdravje. Skoz 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaneati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz ozdravim zastupljeno krl, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduhtit. Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 6. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. večer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Človeku, ki je bil jako grd, so rekli nekoč prijatelji. "Obžalovati moramo tvojo ženo, kajti biti poleg tako grdega človeka, ni ravno, bi gotovo obžalovali mene". On jim je pa odvrnil: "Prijatelji, da poznate mojo ženo, bi gotovo obžalovali mene".

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po nižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani 1.50

Nova velika sanjska knjiga90

Sanjska knjiga, srednja35

Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar75

Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana 1.45

Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana 1.50

Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek 1.—

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918. 1.25

Robinson, povest65

Sin medvedjega lovca. Potopisni roman80

Rinaldo Rinaldini50

Sveta Genovefa50

Predtržani, Prekern in drugi svetniki v gramofonu25

Hitri računar ali Praktični računar75

Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano 5.—

Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano 3.—

Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi90

Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške glasove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi 2.50

(K naročilu priložite pokritje v snamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Bolečine

bodisi revmatične, nevralgicne ali krči hitro olajšate, če rabite

SEVERA'S GOTHARDOL

Izvrstno lokalno sredstvo za hrbtno hromost, okorelost in otrplost mišic. Imejte ga vedno pri rokah.

Cena 50 ali 60 centov.

Zahtevajte pri svojem lekarju.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

4

(Nadaljevanje.)

— Dobro povedano. Mogoče te bom še potreboval in nikakih predsodkov nimam proti tebi. Ali pa se hočeš na tak način boriti zame, da povzročiš izgrede na cestah ter me spravljaš v zadrege z mojimi dobrimi prijatelji, Španci?

— Sire, znana vam je povest.

— Poznam tvojo povest, a kdo bo pričal o njeni verodostojnosti? Ali boš pričala ti, deklica, hčerka trgovca Castella?

— Da, Sire. Mož, katerega je ubil moj bratranec, je nasilno postal z menoj, koje edina krivda je bila, da sem čakala prihoda vašega veličanstva. Poglejte mojo raztrgano obleko.

— Ni čuda, da ga je ubil radi teh tvojih oči, deklica. Ta priča pa je lahko pristranska. — In zopet se je nasmehnil ter dostavil:

— Ali ni nobene druge?

Betty je stopila naprej, da se oglasi, a Aguilar, ki je tudi stopil naprej, je dvignil klobuk, se priklonil ter rekel v angleškem jeziku:

— Veličanstvo, jaz sem videl vse. Ta pogumni gospod ni ničesar zakrivil. Služabniki mojega rojaka de Ayala so povzročili vse, vsaj izprva in nato so prišli zmede.

Tedaj pa je došel na lice mesta poslanik de Ayala sam ter zahteval odločno zadostitev za smrt svojega človeka. Bil je še vedno zelo jezen ter rekel, da bo obvestil špansko kraljico in kralja, kako se postopa z njih služabniki v Londonu, če ne bo dobil zahtevanega zadostitve.

Ob teh besedah je postal kralj Henry resen, kajti pod nobenim pogojem ni hotel razžaliti španskega kralja in kraljice.

— Slabo delo si opravil, Peter Brome, — je rekel. — O njem bo moral razmišljati moj pravdnik.

Nato se je obrnil, kot da hoče odrediti aretacijo.

— Sire, — je rekel Peter, — jaz živim v hiši Castella v Holborn in tudi ne bom zbežal.

— Kdo jamči za to, — je rekel kralj, — in za to, da ne boš povzročil nadaljnjih izgrediv po cestah?

— Jaz sam jamčim, veličanstvo, — je rekel Aguilar mirno. — Če ta gospodična dovoli, bom spremljal njo in njenega bratranca domov. Razventega, — je dostavil s pritajenim glasom, — se mi dozdeva, da bi njegovo odvedenje v ječo povzročilo večji kraval kot če se ga izpusti.

Kralj Henry se je ozrl po veliki ljudski množici, ki se je zbrala, da opazuje prizor. Na obrazih ljudi je zapazil nekaj, kar ga je napotilo, da je soglašal z Aguilarjem.

— Pa naj bo, markij, — je rekel. — Imam vašo besedo in besedo Petra Brome, da bo na mestu, kadar bo poklican. Mrtvega moža naj položi v opatijo do jutri, ko bo ta zadeva preiskana. Ekscelenca, dajte mi roko. Razpravljati moram za vami o večjih vprašanjih, predno gremo spat.

Drugo poglavje.

JOHN CASTELL.

Ko je kralj odšel, se je Peter obrnil proti možem, ki so stali za njim ter se jim je prav pristrano zahvalil. Nato pa je rekel Margareti:

— Pojdi sestrična, za enkrat je stvar končana. Izpolnila se ti je želja in videla si kralja. Čimprej boš sedaj doma, tembolj mi bo ugajalo.

— Gotovo, — je odvrnila ona, — videla sem več kot bi še enkrat želela videti. Predno pa greva, se dajva zahvaliti temu španskemu gospodu.

— Aguilar, gospodična, ali vsaj to ime bo za enkrat zadostovalo, — reče Španec s svojim sonornim glasom. Globoko se je priklonil ter kralju na njen krasi obraz.

— Senzor Aguilar zahvaljujem se vam in istotako tudi moj bratranec, Peter Brome, kojega življenje ste morda rešili, kaj ne, Peter? Tudi moj oče se vam bo zahvalil.

— Da, — je odvrnil Peter, nekoliko suho. — Hvala vam za to, čeprav sem glede svojega življenja bolj zaupal svojim rokam ter rokam svojih prijateljev. Lahko noč, gospod!

— Bojim se, gospod, — je rekel Aguilar smehljaje, — da se ne moremo ločiti kar tako. Pozabili ste, da sem prevzel poročilo za vas in vsled tega vas moram spremljati do kraja, kjer živite. Mogoče je tudi toj varno, kajti ti moji rojaki so osveteljeni in če bi ne bil z vami, bi vas mogoče napadli iz zasede.

Ker je videla na njegovem obrazu, da se Peter upira temu spremstvu, se je hitro vmešala.

— Da, to je najboljša in tudi moj oče bi želel isto. Gospod, pokazati vam hočem pot, — je nadaljevala proti Aguilarju, ki ji je uljudno ponudil roko. Oba sta stopila naprej in sledila sta jima Peter in Betty.

Tako so šli v polmraku preko polja in skozi ozke ulice iz Westminsterja pa do Holborn. Sprejeli so šla Margareta poleg svojega kavalirja s katerim se je razgovarjala v španskem jeziku, dočim je kralj za obema Peter z Betty v oči vidno najslabšem razpoloženju, še vedno z mečem ubitega škota v roki.

John Castell je živel v veliki, napol razpadli hiši z visoko streho, malo od glavne ceste Holborna in za hišo se je nahajal vrt, obdan od visokega zidu. Sprejdenj del hiše je služil kot prodajalna in kot pisarna, kajti Castell je bil zelo premožen človek, ki je eksportiral volno in drugo blago na Špansko s posebnim dovoljenjem kralja ter uvažal na svojih lastnih ladjah iz Španske fino surovo volno, katero so nato izdelali na Angleškem in poleg tega še žamet, svilo in vino iz Granade in slavne meče iz Toleda.

Sempatam je tudi tržil s srebrno in bakreno rudo, kajti Castell je bil poleg trgovca še bankir ali kar so razumeli v onih časih pod tem imenom.

Ljudje so govorili, da so pod prodajalno kletkam podobni prostori, polni dragocenosti in tako dobro zavarovani, da bi ne mogli vdreti noben tat ali vlomilec. Rna stvar pa je bila gotova v oni hiši, ki je bila v časih Plantagenetov last nekega plemiča ter utrjena, da so namreč obstajale tajne sobe, za katere je vedel le stari Castell sam ter niso bile znane niti Petru, niti njegovi lastni hčerki. V teh sobah so spali številni služabniki, do zob oboroženi. Ostali prostori hiše, v katerih so živeli Castell, Margareta in Peter, so bili udobni, ker jih je dal Castell prenoviti v novem slogu Tudorjev in ker so imeli okna, ki so se obračala proti vrtu.

(Dalje prihodnjik.)

Nova epidemija.

Vrhovni medicinski svet v Bolgariji je sklenil, da se objavi bolezen "Polyomyelitis anterior acutissima" za nalezljivo in da mora vsak slučaj te bolezni kraljeve oblasti takoj prijaviti zdravstvenim organom. Ta bolezen se pojavlja večinom pri deci od 1—2 let, bolj redko pri deci od 6 do 12 mesecev ali 3 do 4 let. Še bolj pri deci od 5 do 7 let. Pri odraslih je nalezljiva, nova nalezljiva bolezen bi lahko označil kot detjsko paralizo. Dete oboli nenadoma ali pa se pojavi predhodno visoka temperatura, ki traja v časih samo nekaj ur, včasih pa 3 do 5 dni. V tem času je dete navadno brez zavesti in kaže znake onemoglosti. Večinom se pojavi ta bolezen povsem nepričakovano. Dete leže v posteljo povsem zdravo in se zbudi z paralizo na eni nogi ali roki, na obeh nogah ali rokah, ali pa, v težkih slučajih, s paraliziranimi mišicami po vsem telesu. Obraza paraliza nikoli ne zadene. Bolečin pri tej paralizi navadno ni. Koža ostane občutljiva in tudi za duševno stanje deteta bolezen nima nikakih posledic. Med boleznijo lahko dete normalno je in hodi na stran. Od 100 slučajev te bolezni je okrog 10 smrtnih. V ostalih slučajih en del bolnikov ozdravi, drugi pa ostane z manjšimi ali večjimi neozdravljivimi hujšimi. Paraliza ostane v večini slučajev približno en teden. So slučaji, ko se drži popolna paraliza samo 2 do 3 dni. Po tem si večina paraliziranih živcev postopno opomore in okrevajo, paraliza pa se h koncu omeji samo na nekatere mišice, kjer ostane dalj časa ali pa za vedno. Okrevanje nastopi najpogostje čez 9—10 mesecev. Če paraliza dotle ni izginila, ostane za vse življenje. Paralizirana okončina — roka in noga — raste slabo v kseh smereh in zaostaja za drugimi zdravimi udi. Ona postane suha in tanka, napol ali povsem nesposobna za gibanje ali delo. V večini slučajev, kakor rečeno, je paralizirana samo na skupina mišic. Ostale zdrave mišice zadobe vseh ozirih premoč in ker ni med njimi in paraliziranimi mišicami harmonije, ostanejo okončine navadno izkrivljene in pohabljen.

Skoraj vsi otroci in odrasli, ki imajo krive ali slabo razvijene okončine, ki imajo pohabljen in izkrivljen eno ali obe stopali, ali pa za delo nesposobne mišice v rokah, so trpeli v mladosti od detjske paralize. Tudi grba in drugi nedostaki hrbtnice so posledica te bolezni. Taki ljudje ostanejo vse življenje nesrečni, nesposobni za delo in so v nadležno družini in družbi. Zato je razumljivo, da so redke bolezni, katere bi znanost zadnjih 20 let tako temeljito preiskovala, kakor detjsko paralizo. Pred dobrimi 20 leti ta bolezen sploh še ni bila znana. Zdravniška veda je predpostavljala, da so omenjeni fizični defekti posledica prehlajenja in vnetja dotičnih udov. Če se namreč mozeg v hrbtnici vname, se siva snov spremeni in postane slednje nesposobna za svojo funkcijo. Skozi to snov vodijo tista pota, po katerih dajejo možgani na periferijo človeškega telesa povelja za gibanje in druga življenska opravila. Ta snov je po svoji funkciji podobna železniškimi ali brzojavnim postajam. Če se ena teh postaj pokvari, je funkcioniranje v centrali porušeno. Skoraj isti proces se vrši tudi pri detjski paralizi. V paralizirani mišici so krvna telesa normalna. Mišica dobiva hrano, kakor vsi drugi zdravi udi. Ona izločuje tudi vse nepotrebne snovi, ki bi ji mogle škodovati. Sploh ostanejo vse druge fiziološke funkcije, izjemski gibaln, v teh mišicah nedotaknjene, ali pri vsem tem so mišice paralizirane in zapuste neozdravljive, težke posledice za vse življenje, ker je mesto, kjer se gibalni živci ločijo, poškodovano.

Dolgi in naporni eksperimenti, ki jih je delala medicinska veda zadnjih 20 let, so dokazali, da je ta bolezen nalezljiva. Mikrob še ni odkrit, toda s poizkusi na živalih in z drugimi opazovanji je dognano, da je ta mikrob sličen onim, ki napadajo živčni sistem, kakor na pr. pri steklini. Baciile nosi slina ali pa gotovi organi v nosu in grlu. Bolezen se razširja potom sekrecije organov dotičnega bolnika. Od bolnih se lahko prenaša na zdrave ljudi s pomočjo muh ki nosijo baciile na nogah dva dni, in nekaterih drugih živali, zlasti mačk, in psov, ki se nahajajo v bližini bolnika. Bolnik je nevarnejši za okolico tekom štirih do petih tednov. Baciile pridejo v človeški organizem skozi nos, goltanec ali skozi sapnik iz pljuč, kjer se množe, ali pa po krvnih telesih in živcih. Prenos te bolezni nastane potem neposrednega občejanja z bolnikom ali z nosilcem mikrobov. Zdravi ljudje so v nevarnosti, da se jih prime ta bolezen tudi če so v bližini bolnika, ki govori, kašlja ali kiha. Slednje je treba opozoriti na obleko, obutev, pohištvo in stanovanje, kjer se tudi lahko prenašajo baciile. Važno vlogo igrajo v tem oziru šole, trgi, železnice in dr.

ITALIJANSKI MAJNARJI SO ZAŠTRAJKALI.

London, Anglija, 29. oktobra. — V sardinskem okraju Iglisia je zaštrajkalo večeraj petnajst tisoč majnarjev. Zahtevajo višje plače in skrajšanje delovnega časa.

Izdal sem novi cenik DOMAČIH ZDRAVIL

Katere priporoča mgr. Knajp v knjigi DOMAČI ZDRAVILNI.

V ceniku je vsaka rastlina navedena, za kako bolezen se rabi. Pišite takoj po brezplačni cenik, da ga imate slučajno potrebe pri rokah.

Rižežen za repo z 2 nožema .. \$1.10
Molka domačega izdelka 20
Brisni kamen "Bergamo" 40
Priprava za tiskanje, s 250 črkami, držaj in črnilo 2.50

Prescription A-2851 se imenuje sloveče zdravilo proti revmatizmu in trganju. Steklenica 1.30

Muškatel grozdje, bakna 50 funt. \$5.—
Malo črno grozdje, bakna 50 funtov \$5.25

Slago pošljim poštne prosto, samo pri grozdju in Express vračunjen.

MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

REVMATIZEM

Značilno domače zdravilo — da ga oni, ki ga ima.

Leta 1893 me je napadel nuskularni in podakutni revmatizem. Trpel sem več kot tri leta tako kot vedo le oni, ki ga imajo. Poskušal sem zdravila za zdravilo, oda vsa pomoč, ki sem jo dobil, je bila le začasna. Končno sem dobil zdravilo, ki me je popolnoma ozdravilo in moje pomilovanja vredno stanje se ni nikdar več vrnilo. Dal sem ga številnim, ki so bili hudo bolni, privezani na posteljo, nekateri 70 do 80 let stari, pa posledice so bile iste kot v mojem slučaju.

Moja želja je, da bi vsak, ki trpi na katerikoli vrsti nuskularnega ali podakutnega revmatizma, poskušal veliko vrednost mojega izboljšane "domačega zdravjenja" vsled njegove čudovite zdravilne moči. Ne pošljite niti centa, pač pa samo svoje ime in naslov in poslal vam bom brezplačno poskušnjo. Ko boste uporabili in ko se bo izkazalo, da ste po dolgotrajnem proizvedovanju ljubili nekaj kar prežene revmatizem take vrste, pošljite en dolar. Toda zapomnite si, da jaz nočem vašega denarja, dokler ga z zadovoljstvom ne pošljete. Ali ni to pošteno? Zakaj bi nadalje trpeli, če se vam nudi brezplačna pomoč? Ne mudite! Pišite danes.

MARK H. JACKSON
No. 111-K Durston Bldg.,
Syracuse, N. Y.
Mr. Jackson je odgovoren. Zgornje
ugotovitve je resnično.

ROYAL MAIL

Naravnost v Cherbourg in Hamburg.

PRIPRAVNE ZVEZE Z JUGOSLAVIJO.

Privatne kabine — Izborna hrana.

Uljudna postrežba.

ORCA 26. nov.

ORDUNA 9. dec.

OHIO 31. dec.

Za informacije vprašajte svojega lokalnega agenta ali pa

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

Sanderson & Son, Inc. Agents

26 Broadway New York City

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVORČI ZDRAVNIŠKI SPECIJALISTI MOSKIH BOLEZNI.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specialista v Pittsburghu, ki ima 22-letno prakso v zdravljenju vseh moskih bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravim s glasovitim 60%, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate možgno ali mehuro po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistite vam boun kri. Ne čakajte, ker se ta bolezen nalezje.

Vse moške bolezni zdravim po 6-krakani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hvroslo ali vodno kilo ozdravim v 36 urah in sicer brez operacije. Bolezni mehura, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine otekline, srbečice, škrofe in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniški razloži to mišče, da vas razumejo. Jaz znam že iz tarega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem slovenski.

Črtnice ure so: Ponedeljek, sredo in petek od 9 do 5. Sredjo od 9 do 2.

Kaj želite? Miljon dolarjev in bolezen? — Ali zdravje brez denarja?

Kaj vam je ljubše? Denar in bolezen ali nasprotno? Pa koliko jih je med nami, ki so preskopi in preveč nerazumni, da bi ozdravili svojo bolezen samo zato, ker zdraviljenje stane denar. To je tudi slučaj A. Ocepka, ki je bil izpuščen iz bolnice pred par dnevi. Trpel je eno leto na najhujši bolezni sveta, to je ves čas upal, da bo ozdravel, preskopi je bil pa, da bi potreboval par dolarjev za potrebno zdravilo. Vsi del tega je postal tako bolan, da so ga odvedli v bolnišnico, kjer so ga v ravno treh dneh ozdravili. Imel je trakujo, pa tega seveda ni vedel.

Dokler mu je niso pokazali, ko je zapustil njegovo telo. Če bi bil dovolj pameten, bi naročil doktoru zdravilo svojo trakujo, pa bi bil zmogel za delo.

Veliko možkih, "enak in otrok se ne razvija zdravi za svoje bolezni, zmede in v revmatizmu. Gotova zmeda, pa oddajanje delcev trakuje, verjetna pa izguba teka z včasno pečico, pokrit jezik, zrnca, bolečine v hrbtu in ledjih, močan glavobol, slabost ter plazeč občutek v drevesju in želodcu. Rana koža, zguba teže, slaba sapa. No, nemojte verjeti do dela, nobene ambicije, vedno le- arjenje. Trakuja, ki včasih durasta do ožine petdesetih čevljev, večkrat povzroča namreč božastji. Trakuja, ki se splazi sapa, lahko zadušil svojo žrtev. Boljše je, da se prej iznebite te pošasti predno bo prepozno. Naročite eno zdraviljenje Laxtana danes, ki ga pošlje takoj po prejemu \$10.48 Laxal Med. Co., 835 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. Laxan ni škodljiv. Za zavarovanje zavoljake se posebej.

—Adv't

POZOR!

Slovinci, Hrvati in Srbi, ki potujejo skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi

Čiste sobe s eno ali dvema posteljama, Prester na 350 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene.

AUGUST BACH, 63 Greenwich St., New York

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

Strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

32 Cortlandt Street New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

1. novembra: Homerie, Cherbourg; Volendam, Boulogne; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Mount Clay, Cherbourg in Bremen Conte Verde v Genoa.

4. novembra: Colombo, Genoa, Bremen, Bremen;

5. novembra: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

6. novembra: Pittsburg, Cherbourg.

8. novembra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Saxon, Cherbourg. De Grasse, Havre;

12. novembra: Mauretania, Cherbourg.

13. novembra: Lapland, Cherbourg; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Arabic, Cherbourg.

15. novembra: Olympic, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen; La Savoie, Havre; Republic, Cherbourg in Hamburg; Nieu Amsterdam, Boulogne.

19. novembra: Paris, Havre, Aquitania, Cherbourg

20. novembra: Minnekahda, Cherbourg; Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

22. novembra: Republic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Bernuda, Cherbourg, Bremen; Orca (Bernuda), Cherbourg.

26. novembra: Berengaria, Cherbourg.

27. novembra: America, Cherbourg in Bremen; Zealand, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Bremen.

29. novembra: Majestic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Duilio, Genoa; Presidente Wilson, Trst.

3. decembra: Mauretania, Cherbourg.

4. decembra: Cleveland, Cherbourg; Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

6. decembra: Olympic, Cherbourg; De Grasse, Havre; Martha Washington, Trieste; Conte Verde, Genoa.

8. decembra: Leviathan, Cherbourg.

9. decembra: Pittsburg, Hamburg; Orduna, Cherbourg; Hamburg; Colombo, Genoa.

10. decembra: Paris, Havre.

11. decembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

13. decembra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; Veendam, Boulogne, Rotterdam.

16. decembra: France, Havre; Bremen, Bremen.

17. decembra: Majestic, Cherbourg.

20. decembra: Pres. Harding, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne, Rotterdam.

24. decembra: Minnekahda, Cherbourg, Hamburg; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

27. decembra: Olympic, Cherbourg; Volendam, Boulogne, Rotterdam.

30. decembra: Rochambeau, Havre; Arabic, Cherbourg, Hamburg.

31. decembra: Zealand, Cherbourg; Ohio, Cherbourg, Hamburg.

3. januarja: Aquitania, Cherbourg; America, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen.

6. januarja: Duilio, Genoa.

7. januarja: Paris, Havre.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko. K starim, ki potrebuje, da se natančno počen o potnih listih, prilagi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih namoremo dati vlad naše dolgoletne iskustva. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nepravilni dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadeva dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D.C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje posredni v stari kraj glasom najnovejše odredbe.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v prihodnjih tresh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Prodajamo vozne liste na vse prege; tudi preko Trsta samorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Pozor rojaki!

Grozdje vseh vrst na drobno in na debelo. Zmerne cene, točna postrežba. Pridite ali pišite za pojasnila.

BURKLEY PRODUCE CO.
Room 7, Produce Terminal Bldg.,
18th & Pike St., PITTSBURGH, PA.
Bell Phone: Grant 2216
Mr. Leo Skoda, Grape Manager

ZOPET NOVE SLOVEN-SKE VICTOR PLOŠČE — VSE PO 75c.

7289 Veseli družji, Polka

7422 Deset zapovedi za dekleta.

7423 Gorenjski valček. Harmonika.

7490 Vabilo. (Ig. Hude). —

7491 Pastirček. (Ig. Hude). —

7491 Marika valček. Weber band.

7492 Streteva ljubica. Sotia.

7492 O Izabela. Valček. Narodna godba.

7657 Kavalarijska koračnica.

7657 Holzhacker koračnica. —

7658 V divni dolini. Polka.

7658 Kraina Marika. Valček. —

7658 Bred nade. Polka. Češka godba.

7651 Seizid sen. el. Poje E. Blažević

7651 Slovenec Slovencu. Poje E. Blažević

7651 poštino poličke 35c. Cenike zastoj.

Prave glasne Victore prodajamo od \$22.50 do \$40. z hornom ali brez horna.

IVAN PAJK

24 Main Street Conemaugh, Pa.